

राष्ट्रीय मासिक विश्वात्मक लोकस्वामी वार्ता

RNI No.MAHBIL/2019/79644

POSTAL REGD.NO. MCW 348/2024-26

Published on 10th of Every Month

• संयुक्त अंक •

Posted at Dharavi Post Office, Mumbai-400 017 on 15th of Every Month.

• www.vishwatmaklokswamivarta.com • वर्ष : ७ वे • अंक : ६ व ७ • मुंबई, एप्रिल, मे २०२६ • पृष्ठ : १२ • मूल्य : ₹३/- • संपादक : चंद्रशेखर लिंग्या स्वामी

'विश्वात्मक लोकस्वामी वार्ता'
युट्यूब चॅनल ला बातमी, मुलाखत,
लाईव्ह म्हणजे महाराष्ट्रासह
देशातील तळागाळापर्यंत पोहचणे
मग आजच आम्हाला संपर्क करा
आणि आपले हक्काचे मत मांडा
You Tube Channel
@chandrashekarswami1786
Like Share SUBSCRIBE

बारामतीच्या पोटनिवडणुकीत सुनेत्राताई अजित पवार यांचा विजय निश्चित

मुंबई: अजितदादांच्या अपघातीनिधनानंतर बारामती विधानसभेची पोटनिवडणूक झाली. सुनेत्रा पवार यांच्याविरोधातील उमेदवारी काँग्रेसने मागे घेतली असली तरी २२ उमेदवार त्यांच्याविरोधात होते. मोठ्या पक्षाचा एकही उमेदवार त्यांच्याविरोधात नव्हता. सांगता सभेत सर्वांनीच सुनेत्रा पवार या नवीन महारेकॉर्ड करत निवडणूक जिंकतील. त्यांना सर्वाधिक मतं पडतील असा दावा केला आहे.

राज्याच्या राजकारणात अत्यंत महत्त्वपूर्ण असलेल्या बारामती आणि राहुरी विधानसभा पोटनिवडणुकीत काल मतदान झाले. आकडेवारीनुसार, बारामती पोटनिवडणुकीत ५०% मतदान झाले. तर अहिल्यानगर जिल्ह्यातील राहुरी मतदारसंघात ५०.७४% मतदान झाले. आता दोन्ही उमेदवारांचे भाग्य हे मतपेटीत कैद झाले आहे. सुनेत्रा पवार महा रेकॉर्ड करणार?

बारामती पोटनिवडणुकीत सुनेत्रा पवार या

दोन लाखपेक्षा अधिक लीडने निवडून येणार असा दावा करण्यात येत आहे. खासदार पार्थ पवार आणि जय पवार यांनी दोन लाखपेक्षा अधिक मताधिक्याने सुनेत्रा पवार निवडून येतील असा दावा केला आहे. तर दुसरीकडे आमदार रोहित पवार यांनी सुनेत्रा काकी या

अडीच लाख मतांनी निवडून येतील असा दावा केला आहे. त्यामुळे हा देशातील निवडणुकीतील महारेकॉर्ड असेल.

सुनेत्रा पवारांची पहिली राजकीय कसोटी; विधान परिषदेसाठी उमेदवार निवडीत कुटुंबनिष्ठेचा निकष

विधान निवडणुकीसाठी परिषदेच्या उमेदवाराची निवड करणे ही राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या राष्ट्रीय अध्यक्ष आणि उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांची पहिली राजकीय कसोटी ठरणार आहे. खासदार पार्थ पवार यांची या प्रक्रियेत महत्त्वाची भूमिका असून, उमेदवार निवडीत पवार कुटुंबाशी निष्ठा हा निकष असण्याची शक्यता आहे

पक्षातील निर्णय प्रक्रियेवर पवार कुटुंबाचे वर्चस्व असल्याचे दाखविण्याची पुन्हा एकदा संधी मिळणार आहे. त्यासाठी निष्ठावंतांना प्राधान्य दिल्यास तसा संदेश कार्यकर्त्यांपर्यंत पोचवण्याची संधी सुनेत्रा पवार यांना मिळणार आहे

पदवीचा अभ्यासक्रम आता चार वर्षांचा होणार

मुंबई : महाराष्ट्र सरकारने नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार राज्यातील पदवी शिक्षण पद्धतीत मोठे बदल करण्यास मान्यता दिली आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ पासून सर्व सार्वजनिक विद्यापीठे, संलग्न महाविद्यालये आणि स्वायत्त संस्थांमध्ये चार वर्षांचे पदवी अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार आहेत. यामध्ये विद्यार्थ्यांना 'ऑनर्स' आणि 'ऑनर्स विथ रिसर्च' (संशोधनासह ऑनर्स) अशा दोन प्रकारच्या पदव्या मिळवण्याची संधी मिळणार आहे. राज्यभर या नव्या रचनेत एकसारखेपणा राहावा आणि त्याची प्रभावी अंमलबजावणी व्हावी, या उद्देशाने हा निर्णय घेण्यात आल्याचे याबाबत जारी केलेल्या शासन निर्णयात (जीआर) म्हटले आहे. चार वर्षांचा हा पदवी अभ्यासक्रम आठ सत्रांमध्ये विभागलेला असेल. तीन वर्षे पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थ्यांना दोन पर्याय उपलब्ध असतील. 'ऑनर्स' पदवी घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना चार वर्षात १६० ते १७६ क्रेडिट्स पूर्ण करावे लागतील, ज्यामध्ये शेवटच्या वर्षात इंटरशिपचा समावेश असेल. तसेच संशोधनासह 'ऑनर्स' निवडणाऱ्या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या मुख्य विषयात १२ क्रेडिट्सचा संशोधन प्रकल्प किंवा प्रबंध पूर्ण करणे अनिवार्य असेल. चौथ्या वर्षाच्या प्रवेशासाठी पहिल्या तीन वर्षात किमान १२० ते १३२ क्रेडिट्स मिळवणे आवश्यक असल्याचे उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने स्पष्ट केले आहे.

▶ पान ४ वर

गटबाजी संपवून एकसंघ रिपब्लिकन पक्ष वाढविण्याच्या आवाहनाला समाजातून मोठा प्रतिसाद

• केंद्रीय राज्यमंत्री रामदास आठवले •

रिपब्लिकन सेनेचे मुंबई प्रदेश अध्यक्ष प्रकाश खंडागळे यांचा केंद्रीय राज्यमंत्री रामदास आठवले यांच्या नेतृत्वातील रिपब्लिकन पक्षात जाहीर प्रवेश

मुंबई : महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर या संकल्पनेतील रिपब्लिकन पक्ष देशभर पोहोचविला आहे. महाराष्ट्रात रिपब्लिकन पक्षाचे अनेक गट आहेत. राज्याबाहेर मात्र गटबाजी नाही. देशभरात २८ राज्य आणि ८ केंद्रशासित प्रदेशात मी रिपब्लिकन पक्ष पोहोचविला असून तिथे इतर कोणतेही रिपब्लिकन गट नाहीत. त्यामुळे एकच रिपब्लिकन पक्ष एकसंघपणे मजबूत उभा राहावा यासाठी रोज नवे गट स्थापन करणे बंद केले पाहिजे. नवे रिपब्लिकन गट स्थापन करण्यापेक्षा एकाच रिपब्लिकन पक्षात आपले छोटे मोठे गट विसर्जित करून व्यापक मजबूत एकसंघ रिपब्लिकन पक्ष उभा केला पाहिजे असे आपण आवाहन केल्यानंतर महाराष्ट्रात मोठ्या प्रमाणात समाजातून प्रतिसाद मिळत आहे. रिपब्लिकन सेनेचे मुंबई प्रदेश अध्यक्ष प्रकाश

खंडागळे यांनी आज त्यांच्या शेकडो कार्यकर्त्यांसह माज्या नेतृत्वातील रिपब्लिकन पक्षात जाहीर प्रवेश केल्याची अधिकृत घोषणा रिपब्लिकन पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष केंद्रीय सामाजिक न्याय राज्यमंत्री ना रामदास आठवले यांनी केली. यापूर्वी आपल्या आवाहनाला प्रतिसाद देत महाराष्ट्र पीपल्स रिपब्लिकन पक्षाचे अध्यक्ष मिलिंद सुर्वे यांनी आपला गट रिपब्लिकन पक्षात विलीन करून त्यांनी रिपब्लिकन पक्षात प्रवेश केला आहे. राज्यात अनेक ठिकाणी छोट्या संघटना आणि रिपब्लिकन गट हे रिपब्लिकन पक्षाची एकजूट व्हावी या विचाराचे आहेत. एकसंघ रिपब्लिकन पक्षासाठी अनेक गट माज्या नेतृत्वातील रिपब्लिकन पक्षात विलीन होण्यास मोठा प्रतिसाद देतील असा मला विश्वास आहे असे ना. रामदास आठवले यावेळी म्हणाले.

▶ पान ४ वर

'मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहायता'साठी आता रुग्णालया मार्फत अर्ज ऑनलाइन प्रणालीमुळे ८ तासात मंजुरी

मुंबई : मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहायता निधीतून मदत मिळविण्यासाठी रुग्णांना हेलपाटे पडू नये व तातडीने उपचार मिळावे यासाठी म्हणून मुख्यमंत्री सहायता निधी व धर्मादाय रुग्णालय मदत कक्षात नवीन ऑनलाइन प्रणाली सुरू होणार असून, त्यामुळे ८ तासातच मदतीला मंजुरी मिळू शकणार आहे. यात रुग्णांऐवजी रुग्णालयांमार्फत या योजनेसाठी अर्ज सादर करता येणार आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

यांच्या हस्ते २० एप्रिल रोजी या प्रणालीचे लोकार्पण करण्यात आले.

राज्यातील गरजू आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील रुग्णांना उपचारासाठी आर्थिक साहाय्य मिळावे या उद्देशाने नागपुरात

मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे. या योजनेतून मदत मिळविण्यासाठी आता पर्यंत रुग्णांचे नातेवाईकच कागदपत्रांची जुळवाजुळव करून अर्ज करीत होते.

मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे. या योजनेतून मदत मिळविण्यासाठी आता पर्यंत रुग्णांचे नातेवाईकच कागदपत्रांची जुळवाजुळव करून अर्ज करीत होते.

ऑनलाइन गेमिंग क्षेत्रासाठी १ मेपासून नवा कायदा

मुंबई : देशातील वेगाने वाढणाऱ्या ऑनलाइन गेमिंग क्षेत्राला नियमनात आणण्यासाठी केंद्र सरकारने महत्त्वाचे पाऊल उचलले आहे. 'प्रमोशन अँड रेग्युलेशन ऑफ ऑनलाइन गेमिंग अॅक्ट २०२५' हा नवीन कायदा आगामी १ मे पासून संपूर्ण देशभर लागू होणार आहे. या कायद्याचा उद्देश ऑनलाइन गेमिंग उद्योगाला ठोस चौकटीत आणणे आणि त्याचे संचालन अधिक पारदर्शक व सुरक्षित

करणे हा आहे. यासाठी केंद्र सरकारने 'ऑनलाइन गेमिंग अथॉरिटी ऑफ इंडिया' (ओजीएआय) नावाची नवी नियामक संस्था स्थापन केली आहे. या संस्थेचे नेतृत्व इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाच्या अपर सचिवांकडे सोपविण्यात आले आहे. त्यांच्या अध्यक्षतेखाली ही संस्था देशातील गेमिंग कंपन्यांच्या कामकाजावर देखरेख ठेवणार असून नियमांचे काटेकोर पालन सुनिश्चित करणार आहे.

▶ पान ४ वर

सांडपाण्याची

वाढत्या युद्धामुळे महागाईचा भडका

आजचे जग हे जागतिक अर्थव्यवस्थेच्या एका अदृश्य धाग्याने जोडलेले आहे. जगाच्या कोणत्याही कोपऱ्यात झालेली एक लहानशी हालचाल दुसऱ्या कोपऱ्यातील माणसाच्या जगण्यावर परिणाम करते. सध्या रशिया-युक्रेन संघर्ष असो किंवा पश्चिम आशियातील (इस्त्रायल-हमास) तणाव, या युद्धांच्या ज्वाळा केवळ रणांगणापुरत्या मर्यादित राहिलेल्या नाहीत. या युद्धांनी जागतिक बाजारपेठेत महागाईचा मोठा भडका उडवून दिला असून, त्याचे चटके सामान्य माणसाच्या खिशाला बसत आहेत. युद्धामुळे होणारा सर्वात पहिला आणि मोठा परिणाम म्हणजे 'सप्लाय चेन' किंवा पुरवठा साखळी विस्कळीत होणे. तांबड्या समुद्रातील तणावामुळे मालवाहतूक करणाऱ्या जहाजांना लांबचा वळसा घालून यावे लागत आहे. यामुळे इंधनाचा वापर वाढला असून जहाजांचे भाडे प्रचंड वाढले आहे. युद्धग्रस्त देशांमधील कारखाने आणि शेती उद्ध्वस्त झाल्यामुळे जागतिक बाजारपेठेत वस्तूंची टंचाई निर्माण झाली आहे. जेव्हा मागणी जास्त आणि पुरवठा कमी असतो, तेव्हा महागाई वाढणे अपरिहार्य असते. कच्च्या तेलाच्या किमती आणि युद्ध यांचा थेट संबंध असतो. रशिया हा जगातील सर्वात मोठ्या तेल आणि वायू उत्पादकांपैकी एक आहे. युद्धामुळे रशियावर लादलेले निर्बंध आणि युद्धक्षेत्रातील अस्थिरता यामुळे कच्च्या तेलाच्या किमती प्रति बॅरल गगनाला भिडल्या आहेत. पेट्रोल आणि डिझेल महागले की, भाजीपाला, धान्य आणि इतर जीवनावश्यक वस्तूंची वाहतूक महागते. परिणामी, किरकोळ बाजारात प्रत्येक वस्तूची किंमत वाढते. अनेक उद्योगांमध्ये ऊर्जासाठी नैसर्गिक वायू आणि तेलाचा वापर होतो. ऊर्जा महागल्याने उत्पादनाचा खर्च वाढतो आणि कंपनी हा बोजा ग्राहकांवर टाकतात. युक्रेनला 'जगाचे अन्नधान्याचे कोठार' मानले जाते. गहू, सूर्यफूल तेल आणि मका यांच्या उत्पादनात युक्रेन आणि रशियाचा मोठा वाटा आहे. सूर्यफूल तेलाचा पुरवठा विस्कळीत झाल्यामुळे पाम तेल आणि सोयाबीन तेलाच्या किमतीतही वाढ झाली आहे. रशिया खतांचा मोठा निर्यातदार आहे. युद्धामुळे खतांच्या किमती वाढल्या असून, त्याचा परिणाम जगभरातील शेती उत्पादनावर आणि पर्यायाने अन्नधान्याच्या किमतींवर झाला आहे. युद्धामुळे जागतिक बाजारपेठेत अनिश्चितता निर्माण होते. अशा काळात गुंतवणूकदार सुरक्षित पर्याय म्हणून 'डॉलर' कडे वळतात. यामुळे डॉलर मजबूत होतो आणि रुपयासारख्या इतर चलनांचे मूल्य घसरते. भारतासारख्या देशाला आपल्या गरजेच्या ८०% पेक्षा जास्त तेल आयात करावे लागते. रुपया कमकुवत झाल्यामुळे आपल्याला तेच तेल खरेदी करण्यासाठी जास्त पैसे मोजावे लागतात. महागाईचा हा भडका केवळ आकडेवारीपुरता मर्यादित नाही. मध्यमवर्गीय आणि गरीब कुटुंबांच्या बजेटवर याचा भीषण परिणाम झाला आहे: उत्पन्नाचा मोठा हिस्सा अन्न आणि इंधनावर खर्च होत असल्याने लोकांची बचत शून्य होत आहे. महागाईवर नियंत्रण मिळवण्यासाठी रिझर्व्ह बँक व्याजाचे दर वाढवते. यामुळे घराचे, गाडीचे आणि वैयक्तिक कर्जाचे हप्ते (एटक) वाढतात. जीवनावश्यक वस्तू महागल्यामुळे लोक आरोग्य आणि शिक्षणासारख्या महत्त्वाच्या गोष्टींवरील खर्चात कपात करू लागले आहेत.

डोक्यावरचा हंडा काढा; पाणीपुरवठ्याचे नियोजन करा

स्वयंपाकापासून ते सांडपाण्यापर्यंत घरात पाणी आहे की नाही हे पाहण्याची जबाबदारी भारतातील पुरुषप्रधान संस्कृतीमध्ये पिढ्यानपिढ्या महिलांनी सांभाळली आहे. आजही अनेकांना आपली आई, बहीण किंवा आजी डोक्यावर हंडा, कळशी किंवा घागर घेऊन लांबवरून पाणी आणतानाचे प्रसंग आठवते. भारतात आता हे चित्र कालबाह्य झाले तरी जगभरात अधिकही अनेक देशात नागरिक शुद्ध व नियमित पाणीपुरवठ्यापासून वंचित आहेत. त्यामुळे यंदा २२ मार्चला जागतिक जल दिवस साजरा करताना संयुक्त राष्ट्रांने पाणी व्यवस्थापनात महिला सक्षमीकरणाला प्राधान्य दिले आहे.

भारताने पेयजलाच्या क्षेत्रात मोठी प्रगती केली आहे. घराघरांत नळद्वारे पाणी पोहोचवण्यासाठी जलजीवन मिशन प्रभावीपणे राबविण्यात आले. तरीही काही भागांत पाणीटंचाई कायम आहे आणि त्याचा सर्वाधिक भार महिलांवरच पडतो. ही समस्या केवळ भारतापुरती मर्यादित नसून जागतिक पातळीवरही ती तितकीच गंभीर आहे. म्हणूनच यंदाचा जागतिक जल दिवस 'पाणी आणि महिला सक्षमीकरण' या व्यापक संकल्पनेशी जोडून साजरा केला जात आहे.

जलसंकट : असमानतेचा प्रश्न

पृथ्वीवरील सुमारे ७१ टक्के भाग पाण्याने व्यापलेला असला, तरी त्यातील केवळ २.५ टक्के पाणी गोड आहे. त्यातीलही अत्यल्प भाग मानवाच्या वापरासाठी उपलब्ध आहे. त्यामुळे पाण्याची विपुलता ही केवळ भास आहे. हवामान बदल, लोकसंख्यावाढ, औद्योगिकीकरण आणि शहरीकरण यामुळे पाण्याची मागणी वाढत असताना उपलब्धतेत आणि वितरणात मोठी असमानता निर्माण झाली आहे. या असमानतेचा सर्वाधिक फटका स्त्रिया आणि मुलींना बसतो.

पाणीटंचाईत महिलांचे सर्वाधिक शोषण संयुक्त राष्ट्रांच्या अहवालांनुसार, जगभरातील १ अब्जाहून अधिक स्त्रिया अजूनही सुरक्षित पिण्याच्या पाण्यापासून वंचित आहेत. सुमारे १.८ अब्ज लोकांच्या घराजवळ पाणी उपलब्ध नाही. अशा परिस्थितीत प्रत्येक तीन घरांपैकी दोन घरांमध्ये पाणी आणण्याची जबाबदारी महिलांवर असते. ५३ देशांतील आकडेवारीनुसार स्त्रिया आणि मुली दररोज एकत्रितपणे सुमारे २५० दशलक्ष तास पाणी आणण्यात खर्च करतात. ही वेळ शिक्षण, रोजगार किंवा वैयक्तिक विकासासाठी वापरता आली असती.

अशुद्ध पाणी आणि स्वच्छतेच्या अभावामुळे दररोज सुमारे १,००० बालकांचा मृत्यू होतो. याशिवाय जगातील सुमारे १४ टक्के देशांमध्ये पाणी व्यवस्थापनाच्या निर्णयप्रक्रियेत महिलांचा समान सहभाग निश्चित करणारी ठोस यंत्रणा नाही. हे आकडे स्पष्ट करतात की

जलसंकट हा केवळ नैसर्गिक प्रश्न नसून तो सामाजिक, आर्थिक आणि लिंगभेद करणारा आहे.

महिला जलव्यवस्थापनाच्या केंद्रस्थानी हव्यात भारतीय संविधानामुळे स्त्री-पुरुष समानतेचा पाया मजबूत झाला आहे. आज महिला उद्योग, शिक्षण, आरोग्य अशा अनेक क्षेत्रांत नेतृत्व करत आहेत. पाणी व्यवस्थापनातही त्यांचा अनुभव अमूल्य आहे. मात्र ही स्त्री समानता आता जलव्यवस्थापनातही आणणे केवळ आपल्याच देशाची नाही तर जगभराची गरज बनली आहे.

संयुक्त राष्ट्रांच्या मते, जलव्यवस्थापनात महिलांचा सहभाग वाढल्यास सेवा अधिक शाश्वत, समावेशक आणि प्रभावी ठरतात. त्यामुळे महिलांना 'पाणी आणणाऱ्या भूमिकेतून' 'पाणी नियोजन करणाऱ्या भूमिकेत' आणणे आवश्यक आहे.

पाणी आणि अर्थव्यवस्था : अदृश्य नाते पाणी हे जीवनाचेच नव्हे तर अर्थव्यवस्थेचेही मूलभूत साधन आहे. जगभरात उपलब्ध शुद्ध पाण्यापैकी सुमारे ७० टक्के पाणी शेतीसाठी वापरले जाते, तर उद्योग आणि ऊर्जा क्षेत्रालाही मोठ्या प्रमाणावर पाण्याची गरज असते.

ज्या देशांनी प्रभावी जलव्यवस्थापन केले, तेथे आर्थिक प्रगती वेगाने झाली. इस्त्रायलने ठिबक सिंचन, सिंगापूरने सांडपाण्याचा पुनर्वापर, नेदरलँडने पूर नियंत्रण आणि ऑस्ट्रेलियाने जलसंधारण धोरण यशस्वीपणे राबविले. ही उदाहरणे योग्य नियोजनाचे महत्त्व अधोरेखित करतात.

जागतिक उपाययोजना : बदलाची दिशा पाण्याच्या समस्येवर उपाय म्हणून विविध स्तरांवर प्रयत्न सुरू आहेत. समुद्राच्या खाऱ्या पाण्याचे गोड्या पाण्यात रूपांतर (डिसेलिनेशन), सांडपाणी प्रक्रिया आणि पुनर्वापर, तसेच नदी पुनरुज्जीवन प्रकल्प यांवर भर दिला जात आहे.

महाराष्ट्रातील नागपूर येथे सांडपाण्याचा औद्योगिक वापर केला जातो, तर नवी मुंबईचे सांडपाणी व्यवस्थापन आदर्श मानले जाते. याशिवाय वृक्षारोपण आणि जलसंधारण हे पर्यावरणीय संतुलनासाठी अत्यावश्यक उपाय आहेत.

पाणी अडवा : पाणी जिरवा : प्रभावी उपाय पावसाचे पाणी जमिनीत मुरवणे ही

जलसंधारणाची सर्वात प्रभावी पद्धत आहे. यामुळे भूजल पातळी वाढते, विहिरी जिवंत राहतात आणि शेतीसाठी पाणी उपलब्ध होते. शहरी भागातही रेनवॉटर हार्वेस्टिंग अनिवार्य करणे आवश्यक आहे. शासनाने नव्या बांधकामांसाठी ही अट बंधनकारक केली आहे, ही सकारात्मक बाब आहे.

भारतातील प्रयत्न : धोरण आणि अंमलबजावणी भारत सरकारने पाणी व्यवस्थापनासाठी विविध योजना राबवल्या आहेत—जल जीवन मिशन : प्रत्येक जल जीवन मिशन, अटल भूजल योजना, जलशक्ती अभियान, स्वच्छ भारत मिशन, महाराष्ट्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना, मुख्यमंत्री जलसंधारण योजना, नमामि गंगे योजना अशा कितीतरी योजनांमधून केंद्र व राज्य शासन जनतेला शुद्ध पेयजल उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रयत्न करत आहे.

प्रत्येक नागरिकाची भूमिका शासन स्तरावर विविध योजना राबविण्यात येत असल्या तरी सामान्य नागरिकांनीही या मोहिमेत एक जबाबदार नागरिक म्हणून पुढे येणे गरजेचे आहे. पाणी वाचवण्याची सुरुवात शासनाकडून नव्हे, तर घरापासून होते. आपण काही सोपे उपाय अवलंबू शकतो. जसे की, नळ आणि पाईप गळती त्वरित दुरुस्त करणे, रेनवॉटर हार्वेस्टिंग करणे, सांडपाण्याचा पुनर्वापर, ठिबक सिंचनाचा वापर पाण्याचा अपव्यय टाळणे, वृक्षारोपण करणे, घरातील पाणी व्यवस्थापनात महिलांचा निर्णयाधिकार मान्य करणे, पाणी हा केवळ नैसर्गिक संसाधन नसून तो मानवी हक्क, सामाजिक न्याय आणि लिंगसमतेचा आधार आहे. जलसंकटाचा विचार करताना समतेचा दृष्टिकोन आवश्यक आहे. तसा विचार रुजवणे. यासोबतच घराघरात केवळ पाण्याच्या उपलब्धतेसाठी महिलांचे शोषण होणार नाही याची काळजी घेण्याचाही आजचा दिवस आहे. चला ! तर महिलांच्या डोक्यावरचा हंडा काढूया आणि जल जीवन मिशन, अटल भूजल योजना, जलशक्ती अभियान, स्वच्छ भारत मिशन, महाराष्ट्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना, विविध जलसंधारण योजनेच्या माध्यमातून पाणी टंचाई मुक्त समाज निर्मितीसाठी पुढे येऊया.. कारण पाणी वाचवणे म्हणजेच समाजाचे भविष्य सुरक्षित करणे होय.

थोडक्यात

महाराष्ट्रात ८ नवीन ड्रायव्हिंग टेस्ट ट्रॅक उभारण्यात येणार

मुंबई : महाराष्ट्र परिवहन विभागाने राज्यात आणखी आठ ऑटोमेटेड ड्रायव्हिंग टेस्ट ट्रॅक उभारण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यामुळे अशा सुविधा असलेल्या RTO कार्यालयांची एकूण संख्या आता ४६ वर पोहोचणार आहे. कल्याण, वसई-विरार, मालेगाव, धुळे, गोंदिया, सातारा, रत्नागिरी आणि कराड येथे हे नवीन ट्रॅक उभारले जाणार असून यासाठी सुमारे ८६ कोटी रुपयांचा खर्च अपेक्षित आहे. या प्रकल्पासाठी यांची सल्लागार म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. कंत्राटदारांची निवडही त्यांच्यामार्फत केली जाणार आहे. हा विस्तार मागील वर्षी मे महिन्यात काढलेल्या ३८ ADTT साठीच्या टेंडरचा भाग आहे, जो १६६.६९ कोटी रुपयांच्या इडळ मॉडेलवर मंजूर करण्यात आला होता. या पद्धतीत कंत्राटदार ५ वर्षे ट्रॅक चालवतील आणि त्यानंतर संबंधित RTO कडे हस्तांतर करतील. नवीन आठ ट्रॅकसाठी सुरुवातीला ७७.२९ कोटींचा अंदाज होता. मात्र GST आणि आयटी इन्फ्रास्ट्रक्चर खर्चांमुळे तो सुमारे ८ कोटींनी वाढला. सुधारित प्रस्तावाला आता मंजूरी मिळाली असून लवकरच प्रत्यक्ष कामाला सुरुवात होणार आहे. ड्रायव्हिंग टेस्ट पूर्णपणे तंत्रज्ञानावर आधारित होणार आहे. प्रत्येक चाचणीची संपूर्ण व्हिडिओ रेकॉर्डिंग होईल आणि व्हिडिओ अॅनालिटिक्सच्या मदतीने स्टॉप लाईन ओलांडणे, सिग्नल चुकवणे किंवा असुरक्षित ड्रायव्हिंग यांसारख्या चुका त्वरित ओळखल्या जातील. पास किंवा नापास निकाल कोणत्याही अधिकाऱ्याच्या हस्तक्षेपाशिवाय स्वयंचलितपणे जाहीर केला जाईल.

ऑरेंज गेट बोगदा गिरगाव चौपाटीपर्यंत पोहोचणार

मुंबई : मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातर्फे बांधण्यात येणाऱ्या ऑरेंज गेट ते मरिन ड्राइव्ह बोगद्याच्या आराखड्यात बदल करण्यात आला आहे. आता हा बोगदा वानखेडे स्टेडियम येथे न संपता गिरगाव चौपाटीजवळ मफतलाल जलतरण तलाव येथे संपेल. ऑरेंज गेट ते मरिन ड्राइव्ह या ९ हजार कोटींच्या प्रकल्पाला महाराष्ट्र किनारी क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरणातर्फे मंजूरी देण्यात आली होती; मात्र आता या प्रकल्पाचा सुधारित आराखडा प्राधिकरणाकडे मान्यतेसाठी पाठवण्यात आला आहे. जुन्या आराखड्यानुसार बोगदा बांधल्यास तो वानखेडे स्टेडियम येथे संपेल. परिणामी, मरिन ड्राइव्ह येथील क्वीन्स नेकलेस या रस्त्यावर प्रचंड वाहतूक कोंडी होईल. बांधकामादरम्यान मरिन ड्राइव्ह येथे होणारी वाहतूक कोंडी आणि वायू प्रदूषण यांमुळे ऐतिहासिक वारसा असलेल्या या परिसरातील वातावरण खराब होऊ शकते. हे टाळण्यासाठी बोगदा प्रकल्पाच्या संरचनात बदल करण्याची मागणी मरिन ड्राइव्ह सिटीझन्स असोसिएशनने केली आहे. पूर्वमुक्त मार्ग आणि अटल सेतू यांच्यातील वाहतूक सुरळीत करण्यासाठी ऑरेंज गेट बोगदा प्रकल्प हाती घेण्यात आला आहे. यामुळे ४५ मिनिटांचा प्रवास ५ मिनिटांत पूर्ण करता येणार आहे. तसेच पूर्व-पश्चिम दळणवळण सुलभ होईल.

एसटी बसची १० टक्के भाडेवाढ

मुंबई : राज्य परिवहन महामंडळाने प्रवासी भाड्यात १० टक्के वाढ लागू केली आहे. तसेच त्यासोबतच प्रत्येक तिकिटावर दोन रुपयांचा स्वच्छता अधिभारही आकारला जाणार आहे. ही भाडेवाढ बुधवारपासून लागू झाल्यामुळे अनेक प्रवाशांनी नाराजी व्यक्त केली आहे. यापूर्वीच एसटी महामंडळाने भाडेवाढ केल्यानंतर हंगामी भाडेवाढ करण्याची गरज नसल्याचे म्हटले आहे. पुण्यातील स्वारगेट आणि शिवाजीनगर आगारांतून राज्याच्या वेगवेगळ्या भागात मोठ्या प्रमाणावर एसटी बसेस धावतात. वाढत्या गर्दीच्या पार्श्वभूमीवर एसटी महामंडळाने हंगामी भाडेवाढ लागू केली आहे.

मराठी न शिकवणाऱ्या शाळांची मान्यता रद्द

मुंबई : मराठी भाषा न शिकवणाऱ्या शाळांची यापुढे खैर नाही. मराठी न शिकवणाऱ्या शाळांच्या व्यवस्थापनांना एक लाख रुपयांचा दंड ठोठावला जाणार आहे. त्यानंतरही मराठी सक्तीचे पालन शाळांकडून झाले नाही तर त्यांची मान्यता रद्द केली जाणार आहे. या कारवाईची कार्यपद्धती राज्य शासनाने निश्चित केली.

राज्यातील सर्व माध्यमांच्या, सर्व मंडळांच्या, सर्वभाषिक शाळांमध्ये पहिली ते दहावीपर्यंत मराठी भाषा शिकवणे १ एप्रिल २०२० पासून कायद्याने सक्तीचे करण्यात आले आहे. या कायदानुसार सर्व शाळांमध्ये मराठी विषय शिकवण्यासाठी तशी पात्रता असलेल्या शिक्षकाची नियुक्ती करणे बंधनकारक आहे. तरीही त्या कायद्याला न जुमानता अनेक शाळांमध्ये मराठी भाषा शिकवली जात नसल्याच्या तक्रारी आहेत. अशा शाळांवर कठोर कारवाई करण्याबाबतचा शासन निर्णय शालेय शिक्षण विभागाने आज जारी केला. या कायद्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी विभागीय शिक्षण उपसंचालक यांना सक्षम

अधिकारी म्हणून नेमण्यात आले असून त्यांना कार्यपद्धती निश्चित करून देण्यात आली आहे.

मराठी भाषा धोरणातील तरतुदींचे उल्लंघन करणाऱ्या शाळा व्यवस्थापनांना नोटिसा बजावल्या जाणार. नोटीस मिळाल्यानंतर १५ दिवसांत शाळांना शिक्षण उपसंचालकांकडे खुलासा द्यावा लागेल. दोषी आढळणाऱ्या शाळांच्या व्यवस्थापनांना १ लाख रुपयांपर्यंत दंड आकारला जाईल आणि मराठी शिकवण्यासाठी आवश्यक ती पावले उचलण्याच्या सूचनाही दिल्या जातील.

शाळा व्यवस्थापनाला शिक्षण उपसंचालकांच्या कारवाईविरुद्ध शिक्षण

संचालकांकडे ३० दिवसांत अपील करता येईल. त्यावर संचालक दोन महिन्यांच्या आत सुनावणी घेतील आणि शाळा व्यवस्थापनाकडून मराठी भाषा सक्तीचे उल्लंघन झाले की नाही तसेच व्यवस्थापनाने शिक्षण उपसंचालकांच्या आदेशानुसार मराठी भाषा शिकवायला सुरुवात केली की नाही याची खात्री केली जाईल.

शिक्षण संचालकांच्या आदेशाचे शाळेकडून पालन न झाल्याचे दिसून आल्यास संबंधित शाळेची मान्यता काढून घेण्याबाबत आदेश देऊन त्याची माहिती शासनाला देतील.

मराठी भाषेची अंमलबजावणी होत असल्याबाबत तपासणी करण्यासाठी शिक्षण उपसंचालक, शिक्षणाधिकारी, शिक्षक निरीक्षक यांच्या पथकात मराठी विषयातील शैक्षणिक अर्हता असलेल्या अनुभवी शिक्षकाचा समावेश केला जाणार. या पथकाला इतर शिक्षण मंडळांच्या शाळांमध्ये शाळा सुरु झाल्याच्या दोन महिन्यांत यासंदर्भात पडताळणी करून शिक्षण संचालकांना अहवाल द्यावा लागणार.

व्हीआयपी नंबर घेण्याकडे नवी मुंबईकरांचा वाढता कल

नवी मुंबई : कोरोनानंतरच्या काळात आर्थिक परिस्थिती काही प्रमाणात ढासळलेली असली तरी वैयक्तिक सोयीसाठी स्वतःचे वाहन घेण्याकडे नागरिकांचा कल वाढला आहे. सार्वजनिक वाहतुकीतील गर्दी टाळण्याची मानसिकता व जीवनशैलीतील बदल यामुळे वाहन खरेदीत वाढ झाली असून, त्याचबरोबर वाहनांसाठी आकर्षक व प्रतिष्ठेचे मानले जाणारे व्हीआयपी (फॅन्सी) नंबर घेण्याची क्रेझही वाढताना दिसत आहे. नवी मुंबई उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालयाच्या आकडेवारीनुसार, एप्रिल २०२५ ते मार्च २०२६ या कालावधीत तब्बल ७,१२९ वाहनधारकांनी व्हीआयपी नंबर घेतले असून, यामधून आरटीओला ११ कोटी २१ लाख २३ हजारांचा महसूल प्राप्त झाला आहे. त्यामुळे या विभागाच्या उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली आहे. व्हीआयपी नंबरसाठी शासनाकडून जादा शुल्क आकारले जात असले, तरीही नागरिकांचा या नंबरांकडे असलेला ओढा कमी झालेला नाही. उलट, 'स्टेटस सिम्बॉल' म्हणून व्हीआयपी नंबरकडे पाहिले जात असल्याने मागणी सातत्याने वाढत आहे. विशेष म्हणजे, ऑनलाईन लिलाव पद्धतीमुळे नंबर मिळवण्याची प्रक्रिया सुलभ झाली असून, इच्छुक वाहनधारक मोठ्या रकमा मोजण्यासही तयार आहेत. नंबर निवडताना अनेक वाहनधारक अंकशास्त्राचा आधार घेत असल्याचे दिसते. अंकांची बेरीज करून येणारा 'लकी नंबर', जन्मतारीख, वाढदिवस, किंवा कुटुंबातील महत्त्वाच्या तारखा यांचा विचार करून नंबर घेतले जातात. काही जण आधीच्या वाहनाचा नंबर शुभ ठरल्याने तोच नंबर नव्या वाहनासाठी पुन्हा घेण्याचा प्रयत्न करतात. त्यामुळे विशिष्ट नंबरसाठी स्पर्धा निर्माण होत असून, लिलावात त्यांची किंमतही मोठ्या प्रमाणात वाढते. वाहन खरेदीसोबतच व्हीआयपी नंबर घेण्याची वाढती आवड ही नवी मुंबईकरांच्या बदलत्या जीवनशैलीचे आणि आर्थिक प्राधान्यांचे प्रतीक मानली जात आहे.

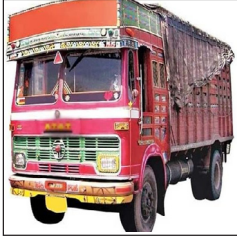
मुंबईच्या चौपाट्यांची सुरक्षा टाईट ! सहा चौपाट्यांवर १०६ लाईफ गार्ड

मुंबई : पावसाळ्या दोन महिन्यांवर आल्यामुळे मुंबईत गिरगाव, दादर, जुहू, वर्सोवा, अक्सा आणि गोरई अशा प्रमुख सहा चौपाट्यांवर पावसाळ्यात मोठ्या संख्येने पर्यटक-लाइफ गार्ड तैनात करण्याचा निर्णय घेतला आहे. लाइफ गार्डना जेटकीज, सहा रेस्क्यू बोट, सहा कयाक्स, सहा सर्फ बोर्डसह बचावकायासाठी आवश्यक असणारी साधनसामग्री उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. त्यामुळे चौपाट्यांवर मुंबईकर-पर्यटकांच्या अतिउत्साहामुळे होणारे अपघात टाळण्यास मोठी मदत होणार आहे. अग्निशमन दलाच्या देखरेखीखाली हे लाइफ गार्ड आपली जबाबदारी पार पाडणार असल्याची माहिती अग्निशमन दल प्रमुख रवींद्र आंबुलगेकर यांनी दिली.

अवजड वाहनांमध्ये क्लीनर बंधनकारक नाही, महाराष्ट्र सरकारचा ऐतिहासिक निर्णय

मुंबई : अवजड मोटार वाहन (एचएमव्ही) चालकांना मोठा दिलासा देत महाराष्ट्र सरकारने क्लिनर ठेवण्याची अट रद्द केली आहे. ८ एप्रिल रोजी जारी केलेल्या अधिसूचनेनुसार, आता बहुतेक अवजड मोटार वाहनांमध्ये क्लिनरऐवजी तंत्रज्ञानावर आधारित चालक सहाय्यक प्रणाली बसवण्यात येणार आहे. महाराष्ट्र

मोटार वाहन (सुधारणा) नियम, २०२६ नुसार, चालक सहाय्यक प्रणाली असलेल्या वाहनांना यापुढे क्लिनरची आवश्यकता भासणार नाही. यापूर्वी, क्लिनर न ठेवल्यास प्रति दिन १५०० रुपयांपर्यंत दंड आकारला जात असे, ज्यामुळे ट्रक चालकांवरील आर्थिक भार वाढत होता. एकाच फेरीसाठी अनेक चलन जारी करण्याच्या तक्रारीही होत्या. परिवहन संघटनांच्या दीर्घकाळापासूनच्या मागणीनंतर हा निर्णय

घेण्यात आला आहे. अवजड माल वाहून नेणाऱ्या आर्टिक्युलेटेड सेमी-ट्रॅल्स आणि हायड्रॉलिक ट्रॅल्सवर ही सूट लागू होणार नाही; तिथे क्लिनर ठेवणे अजूनही अनिवार्य असेल. वास्तविक पाहता, कायदेशीर अडचणींमुळे, कायदा आणि न्याय विभाग आणि गृह विभागासह विविध विभागांमध्ये हे प्रकरण अनेक वर्षे प्रलंबित राहिले, ज्यामुळे निर्णयाला विलंब झाला. परिवहन विभागाच्या अथक प्रयत्नांमुळे हा प्रश्न सोडवणे शक्य झाले.

हा एक प्रशासकीय निर्णय नाही, तर या लढ्यात एकजूट झालेल्या प्रत्येक ट्रक चालक, वाहतूकदार आणि हितधारकाचा विजय आहे. या निर्णयामुळे केवळ दरवर्षी कोट्यवधी रुपयांची बचत होणार नाही, तर आपले मेहनती चालक आणि ऑपरेटर अनावश्यक मानसिक त्रासातूनही मुक्त होतील.

बोरिवलीतील बीएसएनएल व एमटीएनएलची आरक्षित जागा पीएम आवास योजनेसाठी वापरणार

मुंबई : पीएम आवास योजनेअंतर्गत परवडणारी घरे बांधण्यासाठी बोरिवली येथील भारत संचार निगम लि. (बीएसएनएल) आणि महानगर टेलिफोन निगम लिमिटेड (एमटीएनएल) यांच्या मालकीची

आरक्षित जागा रेडिरेकनर दरानुसार घेण्यास मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मान्यता दिली. महाराष्ट्र गृहनिर्माण विकास महामंडळाची बैठक मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली सहाद्री अतिथीगृहात झाली. यावेळी गृहनिर्माण विभागाचे अपर मुख्य सचिव असीमकुमार गुप्ता, मित्राचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रवीण परदेशी, महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी त्र्यंबक कासार, संचालक (प्रशासन) प्रवीण कोळी, तांत्रिक संचालक अभिजित

लोढे, सहाय्यक अधिकारी शिरतेज रसाळ आदी यावेळी उपस्थित होते.

बोरिवली येथील गोराई येथे भारत संचार निगम लिमिटेड यांच्या मालकीची तर शिंपोली येथे महानगर

टेलिफोन निगम लिमिटेड यांची जागा असून दोन्हीची मिळून एकूण २८.८४ एकर जागा आरक्षित आहे. ही आरक्षित जागा रेडिरेकनर दरानुसार ७२९ कोटी रुपयांना घेऊन या आरक्षित जागेवर पीएम आवास योजनेअंतर्गत घरांचा प्रकल्प राबविण्यास तसेच उर्वरित आरक्षित जागा विकसित करण्याचा प्रस्ताव महामंडळाने बैठकीत ठेवला होता. या प्रस्तावास मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी मान्यता दिली. या जागेवर सुमारे एक हजारहून अधिक घरे बांधण्याचा प्रस्ताव असल्याचे कासार यांनी यावेळी सांगितले.

बालविवाहास प्रोत्साहन आणि सहभागी झाल्यास दोन वर्षे सश्रम कारावास व एक लाख दंड : मुंबई उपनगर बालविवाह मुक्त करण्याचा निर्धार

मुंबई : शुभ मुहूर्तावर विवाहसोहळ्यांची लगबग वाढत असताना, काही ठिकाणी बालविवाह होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. या पाश्र्वभूमीवर मुंबई उपनगर जिल्हा महिला व बालविकास विभागाने बालविवाह रोखण्यासाठी कठोर उपाययोजना जाहीर केल्या आहेत. अशा विवाहास चालना देणे, परवानगी देणे किंवा रोखण्यात कसूर करणे हा दंडनीय गुन्हा असून संबंधितांना दोन वर्षांपर्यंत सश्रम

कारावास व एक लाख रुपयांपर्यंत दंडाची शिक्षा असल्याची माहिती मुंबई उपनगरच्या जिल्हा महिला व बालविकास विभागाने पत्रकाद्वारे दिली आहे.

बालविवाह प्रतिबंधासाठी मुंबई उपनगर जिल्हा महिला व बाल विकास विभागाने महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलत विवाह सोहळ्यांशी संबंधित सर्व सेवा पुरवठादारांवरही कायदेशीर कारवाई करण्यात येणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे.

बाल विवाहास चालना किंवा परवानगी देणे किंवा बालविवाह रोखण्यास हलगर्जीपणाने कसूर करेल किंवा बालविवाहास उपस्थित राहणारी व्यक्ती किंवा सहभागी होणाऱ्या व्यक्तीवरही कायदेशीर कारवाई केली जाणार आहे. बालविवाह प्रतिबंध अधिनियम २००६ नुसार विवाहासाठी मुलीचे किमान वय १८ वर्षे आणि मुलाचे २१ वर्षे असणे बंधनकारक आहे. या वयापूर्वी होणारा विवाह हा

कायद्याने बालविवाह मानला जातो. मुंबई उपनगर जिल्हा बालविवाहमुक्त करण्याच्या उद्देशाने विवाह सोहळ्याशी निगडित सर्व घटकांना सजग राहण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. यामध्ये प्रिंटिंग प्रेस चालक, मंडप डेकोरेटर, फोटोग्राफर, आचारी, मंगल कार्यालय व सभागृह व्यवस्थापक, बॅण्ड वादक, कॅटरर्स तसेच विविध धर्मातील विवाह लावणारे धर्मगुरू यांचा समावेश आहे.

पान नं १ वरून

गटबाजी संपवून एकसंध रिपब्लिकन पक्ष वाढविण्याच्या आवाहनाला समाजातून मोठा प्रतिसाद

वेगळा नवीन रिपब्लिकन गट काढून गटबाजी वाढवण्यापेक्षा केंद्रीय राज्यमंत्री रामदास आठवले यांच्या नेतृत्वातील रिपब्लिकन पक्षात विलीन होऊन एकसंध रिपब्लिकन पक्ष मजबुत उभा केला पाहिजे. त्यासाठी आपण केंद्रीय राज्यमंत्री रामदास आठवले यांच्या नेतृत्वावर अतुट विश्वास ठेवून रिपब्लिकन पक्षात प्रवेश करीत असल्याचे सांगत रिपब्लिकन सेनेचे मुंबई प्रदेश

अध्यक्ष प्रकाश खंडागळे यांनी रिपब्लिकन पार्टी ऑफ इंडिया (आठवले) या पक्षात जाहीर प्रवेश केला. केंद्रीय राज्यमंत्री ना. रामदास आठवले यांचे आशिर्वाद घेवून त्यांनी आपल्या शेकडो समर्थकांसह आज रिपब्लिकन पक्षात जाहीर प्रवेश केला. रिपब्लिकन पक्षात केंद्रीय राज्यमंत्री ना.रामदास आठवले यांनी रिपब्लिकन सेनेचे मुंबई प्रदेश अध्यक्ष प्रकाश खंडागळे यांचे स्वागत केले. यावेळी

रिपब्लिकन पक्षाचे मुंबई प्रदेश अध्यक्ष सिध्दार्थ कासार ; राष्ट्रीय सरचिटणीस अविनाश महातेकर; राज्य सरचिटणीस गौतम सोनवणे; युवक आघाडी महाराष्ट्र अध्यक्ष पप्पू कागदे; राष्ट्रीय उपाध्यक्ष काकासाहेब खांबलकर; मुंबई कार्याध्यक्ष बाळासाहेब गरुड; मुंबई सरचिटणीस विवेक पवार; जिल्हा अध्यक्ष प्रकाश जाधव, दयाळ बहादुर आदि अनेक मान्यवर उपस्थित होते.

‘मुख्यमंत्री वैद्यकीय सहायता’साठी आता रुग्णालया मार्फत अर्ज ऑनलाइन प्रणालीमुळे ८ तासात मंजुरी

मात्र मुख्यमंत्री सहायता निधी व धर्मादाय रुग्णालय मदत कक्षाने आता ऑनलाइन प्रणाली सुरू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे अर्ज मंजुरीची प्रक्रिया आठ तासात पूर्ण होणार आहे. विशेष म्हणजे रुग्णाऐवजी थेट कक्षाशी संलग्न असणाऱ्या रुग्णालयामार्फत अर्ज सादर होणार आहे. त्यामुळे रुग्णाला कोणत्याही प्रकारचा अर्ज भरावा लागणार नाही. तसेच उपचार प्रक्रियेला गती मिळू शकेल.

गेल्या काही वर्षांपासून या कक्षामध्ये रुग्णांना सोईचे होतील असे बदल करणे सुरू आहेत. नवीन ऑनलाइन प्रणाली त्याचाच एक भाग आहे. रुग्णाने रुग्णालयात सर्व रीतसर कागदपत्रे दिल्यानंतर रुग्णालय प्रशासन त्याचा अर्ज मुख्यमंत्री सहायता निधी कार्यालयाकडे मंजुरीसाठी पाठविणार आहे. त्या ठिकाणी नियमानुसार सर्व कागदपत्रे असल्यास अर्ज मंजुरीची प्रक्रिया कार्यालयीन आठ तासात पूर्ण केली जाईल. त्यामुळे रुग्ण आणि त्यांच्या नातेवाईकांना मोठा दिलासा मिळू शकणार आहे.

१ एप्रिल २०२५ ते ३१ मार्च २०२६ या आर्थिक वर्षात राज्यातील तब्बल ४० हजार ७७६ रुग्णांना ३३३ कोटी ६ लाख ८१ हजार ५०० रुपयांची वैद्यकीय मदत करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे

मुख्यमंत्री सहायता निधी कक्ष, बीपीसीएल फाऊंडेशन व टाटा मेमोरियल सेंटर यांच्यात बालकांच्या कर्करोग उपचारासाठी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे. त्यामुळे सीएसआर अंतर्गत विशेष निधी उपलब्ध होऊन गरजू रुग्णांना दजेदर उपचार मिळणार आहेत.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मागील वर्षी नमो नेत्र संजीवनी शिबिर, आरोग्याचा श्री गणेश व इतर आरोग्य शिबिर अशी एकूण ७४७ शिबिरे आयोजित करण्यात आली. त्याचा लाभ ५३,४२२ रुग्णांनी घेतला.

रुग्णांना वेळेत उपचार मिळावेत यासाठी यासाठी ही ऑनलाइन प्रणाली विकसित करण्यात येत आली आहे. त्यामुळे आता अर्ज मंजुरीची प्रक्रिया जलद होऊन रुग्णांना मोठा दिलासा मिळेल. तसेच वेळेवर कागदपत्र उपलब्ध नसलेल्या रुग्णांकरिता मुख्यमंत्री सचिवालय (हैद्राबाद हाऊस सिव्हिल लाइन्स नागपूर) येथे ऑफलाईन स्वरूपात पूर्वीप्रमाणे व्यवस्था सुरू राहणार आहे. सदर नवीन प्रणाली राज्यभरात प्रभाविपणे राबविली जाणार असल्याचे नागपूर येथील मुख्यमंत्री सहायता निधी व धर्मादाय रुग्णालय मदत कक्षाचे कक्ष प्रमुख व सदस्य सचिव डॉ. सागर पांडे यांनी म्हटले आहे.

ऑनलाइन गेमिंग क्षेत्रासाठी १ मेपासून नवा कायदा

नवीन कायदानुसार, पैशांशी संबंधित आणि जोखमीच्या गेम्सवर (मनी/रिस्क गेम्स) विशेष लक्ष ठेवले जाणार आहे. सर्व गेमिंग कंपन्यांना त्यांच्या गेम्सची नोंदणी ओजीएआयकडे करणे अनिवार्य असेल.नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या कंपन्यांवर कठोर कारवाईची तरतूद करण्यात आली आहे. यामध्ये ३ वर्षांपर्यंत कारावास आणि १ कोटी रुपयांपर्यंत दंड होऊ शकतो. तसेच, परदेशातून चालवल्या जाणाऱ्या गेमिंग

प्लॅटफॉर्मनाही या नियमांचे पालन करणे बंधनकारक असेल.

सरकारच्या या निर्णयामुळे ऑनलाइन गेमिंग क्षेत्र अधिक सुरक्षित, पारदर्शक आणि जबाबदार बनण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे. विशेषतः सट्टेबाजीसारख्या जोखमीच्या गेम्सवर नियंत्रण आणण्यावर भर दिला जाणार आहे, तर कौशल्याधारित गेम्ससाठी काही प्रमाणात सवलती राहण्याची शक्यता आहे.

पदवीचा अभ्यासक्रम आता चार वर्षांचा होणार

संशोधन पदवीसाठी विद्यार्थ्यांना किमान ७.५ ‘सीजीपीए’ मिळवणे आवश्यक आहे. या अभ्यासक्रमाची प्रवेश क्षमता मान्यताप्राप्त पीएचडी मार्गदर्शकांच्या उपलब्धतेवर अवलंबून असेल आणि प्रत्येक मार्गदर्शकाकडे पाच विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेता येईल. विद्यार्थ्यांना क्रेडिट ट्रान्स्फर आणि ‘मल्टिपल एन्ट्री-एक्झिट’चा लाभ मिळावा यासाठी ‘अॅकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिट्स’ (एबीसी) प्लॅटफॉर्मवर नोंदणी करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.पात्रता आणि जागांच्या उपलब्धतेनुसार विद्यार्थ्यांना चौथ्या वर्षासाठी इतर महाविद्यालयात किंवा विद्यापीठ विभागात प्रवेश घेता येईल. ज्या महाविद्यालयांकडे सध्या केवळ तीन वर्षांचे अभ्यासक्रम आहेत, त्यांना चौथ्या वर्षासाठी विशेष परवानगी घ्यावी लागेल.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील बंद मंदिरांचे दरवाजे उघडले, गावोगावी पुन्हा घुमला घंटानाद!

सिंधुदुर्गनगरी - दशकानुदशकांचे अंतर्गत मतभेद, मानकन्यांमधील समन्वय आणि मार्गदर्शनाचा अभाव यामुळे कुलूपबंद असलेल्या सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील मंदिरांमध्ये 'महाराष्ट्र मंदिर महासंघाच्या प्रयत्नांमुळे पुन्हा चैतन्याचा घंटानाद घुमू लागला आहे. महासंघाने राबवलेले नामसत्संग, माणगाव येथील जिल्हास्तरीय मंदिर परिषद आणि प्रत्यक्ष संवाद या त्रिसूत्रीमुळे गारपीचे बंद मंदिर उघडले, माडखोलमधील विखुरलेले मानकरी एकत्र आले तर पडवे, ओसरगाव आणि उगाडे येथील देवस्थानांनी सुव्यवस्थापन व धर्मरक्षणाचीकास धरली आहे. आध्यात्मिक हानी रोखण्यासाठी महासंघाने उभारलेली ही संघटनशक्ती जिल्ह्यासाठी प्रेरणादायी ठरत आहे, अशी माहिती महाराष्ट्र मंदिर महासंघाचे श्री. संजय जोशी यांनी पत्रकार परिषदेत दिली. सिंधुदुर्गनगरी या ठिकाणी झालेल्या पत्रकार परिषदेत सनातन संस्थेचे धर्मप्रचारक सदगुरू सत्यवान कदम, मंदिर महासंघाचे श्री. शरद राऊळ, श्री. यशवंत परब, हिंदु जनजागृती समितीचे श्री. राजेंद्र पाटील, मंदिराचे मानकरी श्री लिंग माऊली देवस्थान ओसरगावचे सर्वश्री घनश्याम राणे, श्री देव रवळनाथ मंदिर पडवे ता. मालवणचे गोविंद रामचंद्र परब, श्री माऊली मंदिर, गारपी येथील शिवराम गावडे, दीपक गावडे, विलास गावडे, श्री पावणाई रवळनाथ मंदिर, माडखोलचे दत्ताराम राऊळ, ग्रामपुरोहित जनार्दन भागवत, श्री भावई मंदिर कुणकेरीचे सुनील राऊळ, मंदिर महासंघाचे जीवन केसरकर सुनिल परब, घनश्याम राणे,

रामचंद्र चव्हाण हे उपस्थित होते.

पत्रकार परिषदेत पुढील माहिती पत्रकारांना देण्यात आली.

१. गारपी (ता. सावंतवाडी) - २० वर्षांचा गतिरोध संपला : येथील ग्रामदैवताचे मंदिर दोन दशकांपासून मतभेदांमुळे पूर्णतः बंद होते. महासंघाच्या कार्यकर्त्यांनी पुढाकार घेऊन दोन्ही बाजूंच्या मानकन्यांशी समन्वय साधला. या यशस्वी चचेमुळे प्रदीर्घ काळाने मंदिर पूर्ववत सुरू झाले असून वार्षिक धार्मिक कार्यक्रम आता उत्साहात सुरू झाले आहेत.

२. माडखोल (ता. सावंतवाडी) नामसत्संगातून मानकन्यांचे संघटन : श्री पावणाई रवळनाथ मंदिरात मानकन्यांमध्ये असलेल्यादुराव्यामुळेव्यवस्थापनात अडथळे येत होते. महासंघाने येथे 'नामसत्संग' सुरू केल्याने मानकन्यांच्या विचारात बदल

झाला. ईश्वरी अधिष्ठानामुळे आता सर्व मानकरी एकत्रितपणे मंदिराचा कारभार पाहत आहेत, ज्याचे संपूर्ण श्रेय ग्रामस्थ 'नामसत्संग'ला देत आहेत.

३. पडवे व ओसरगाव (ता. कुडाळ) - परंपरेचे रक्षण श्री देव रवळनाथ मंदिर (पडवे) आणि श्री लिंग माऊली मंदिर (ओसरगाव) ही देवस्थाने पूर्वापर चालत आलेल्या प्रथा-परंपरेप्रमाणे चालवण्यात अडचण येत होती. मात्र माणगाव येथील जिल्हास्तरीय मंदिर परिषदेतून प्रेरणा घेऊन आणि महासंघाने करून दिलेल्या आध्यात्मिक जाणीवेमुळे येथील विश्वस्त आता आपल्या प्रथापरंपरा अबाधित राखण्यासाठी सक्रिय झाले आहेत.

४. उगाडे (ता. दोडामार्ग) - सुव्यवस्थापन आणि धर्मशिक्षण येथील विश्वस्त मंदिर महासंघाशी जोडले गेल्यावर त्यांनी मंदिराच्या पवित्र्यासाठी ठोस पावले उचलली आहेत. मंदिरात 'वस्त्रसंहिता' (ड्रेस कोड) लागू करण्यासोबतच धर्मशिक्षणाचे फलक, सामूहिक आरती आणि साधना सत्संग सुरू केले आहेत. यामुळे भाविकांमध्ये सात्त्विक आनंदाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

'मंदिरे ही धर्माची आधारशिला आहेत. सिंधुदुर्गात घडलेला हा बदल केवळ मंदिरांचे दरवाजे उघडणे नसून ती हिंदू समाजाच्या संघटित होण्याचे लक्षण आहे, असे प्रतिपादन मंदिर महासंघाचे श्री. संजय जोशी यांनी केले.

वांद्रे जिल्हाधिकारी कार्यालय परिसरात नियोजन भवन इमारतीचे भूमिपूजन

मुंबई : मुंबई उपनगर जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या आवारात बांधण्यात येणाऱ्या नियोजन भवन इमारतीचा भूमिपूजन सोहळा आज वांद्रे पूर्व येथे उत्साहात झाला. मुंबई उपनगरचे पालकमंत्री तसेच माहिती तंत्रज्ञान व सांस्कृतिक कार्य मंत्री अॅड. आशिष शेलार यांनी विधिवत भूमिपूजन व कुदळ मारून या इमारतीच्या बांधकामाचा शुभारंभ केला. भूमिपूजन सोहळ्यास आमदार संजय उपाध्याय, जिल्हाधिकारी सौरभ कटियार तसेच जिल्हा नियोजन अधिकारी व जिल्हाधिकारी कार्यालयातील अधिकारी कर्मचारी उपस्थित होते. तत्पूर्वी सहपालकमंत्री मंगलप्रभात लोढा यांनी जागेची पूजा अर्चना केली. वांद्रे (पूर्व) येथील जिल्हाधिकारी कार्यालय परिसरात 'नियोजन भवन' उभारण्याचा हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प असून, जिल्हा नियोजन समितीच्या कामकाजासाठी आधुनिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याचा उद्देश आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या नियोजन विभागाने प्रत्येक जिल्ह्यात स्वतंत्र नियोजन भवन उभारण्याच्या सूचनेनुसार हा प्रकल्प हाती घेण्यात आला आहे. या प्रकल्पाला १९ नोव्हेंबर २०२५ रोजी सुमारे ७४१.०४ लाख रुपयांची प्रशासकीय मान्यता मिळाली असून, ६ फेब्रुवारी २०२६ रोजी तांत्रिक मान्यताही प्रदान करण्यात आली आहे. एकूण १०३१.२५ चौरस मीटर बांधकाम क्षेत्र असलेल्या या इमारतीचे काम दोन टप्प्यांत पूर्ण केले जाणार आहे. पहिल्या टप्प्यात तळमजला आणि एक मजला असलेली मुख्य इमारत उभारण्यात येणार आहे. यामध्ये ३०० आसनक्षमतेचे भव्य सभागृह, दोन स्वतंत्र ग्रीन रूम, किचन व पॅन्टी तसेच अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसाठी आवश्यक सुविधा उभारल्या जाणार आहेत. पहिल्या मजल्यावर जिल्हा नियोजन समितीचे कार्यालय आणि लहान सभागृहाचीही व्यवस्था असेल. प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्यात अंतर्गत सजावट, सभागृहाचे ध्वनीरोधक काम, फॉल्स सिलिंग, दरवाजे तसेच आवश्यक फर्निचर आणि इतर पूरक सुविधा विकसित करण्यात येणार आहेत. हा प्रकल्प वेळेत पूर्ण करण्याच्या सूचना पालकमंत्री अॅड.शेलार यांनी सर्व संबंधितांना यावेळी दिल्या.

राज्यात प्रत्येक पोलीस ठाण्यात 'विशेष बाल पोलीस पथक' अनिवार्य

बालहक्क संरक्षण आयोगाच्या वैधानिक सूचना; वाढत्या गुन्ह्यांवर कठोर पाऊल
राज्यात अल्पवयीन मुला-मुलींसंदर्भातील गुन्ह्यांमध्ये चिंताजनक वाढ : आयोगाचे सदस्य डॉ. संजय लाखेपाटील यांची माहिती

जालना (प्रतिनिधी) : राज्यातील अल्पवयीन मुला-मुलींवरील वाढत्या गुन्ह्यांच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र राज्य बालहक्क संरक्षण आयोग यांनी मोठा आणि निर्णायक निर्णय घेतला आहे. मुंबईसह राज्यातील प्रत्येक पोलीस आयुक्त, पोलीस अधीक्षक कार्यालय तसेच प्रत्येक पोलीस ठाण्यात 'विशेष बाल पोलीस पथक कक्ष' स्थापन करण्याच्या वैधानिक सूचना देण्यात आल्या आहेत. आयोगाचे सदस्य डॉ. संजय लाखेपाटील यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, राज्यात अल्पवयीन मुला-मुलींसंदर्भातील गुन्ह्यांमध्ये चिंताजनक वाढ झाली आहे. विशेषतः मुलींवरील अत्याचार, लैंगिक गुन्हे आणि अन्य गंभीर प्रकार मोठ्या प्रमाणात वाढले असल्याचे विविध पाहणी अहवालातून स्पष्ट झाले आहे. आर्थिक पाहणी अहवालानुसार, राज्यात गतवर्षी २५ हजारांहून अधिक बालसंबंधित गुन्हे नोंदवले गेले, तर सन २०२४ च्या तुलनेत या गुन्ह्यांमध्ये ३ हजारांची वाढ झाली आहे. ही वाढती आकडेवारी लक्षात घेऊन

आयोगाने तातडीने कारवाई करत राज्यातील सर्व पोलीस यंत्रणेला स्पष्ट निर्देश दिले आहेत.

डॉ. संजय लाखेपाटील यांनी पुढे सांगितले की, राज्यात अपहरण, लैंगिक अत्याचार, बालमजुरी, बालविवाह, भीक मागण्यासाठी मुलांचा वापर, हरवलेली बालके आणि मानवी तस्करी यांसारखे गंभीर प्रकार सातत्याने वाढत आहेत. अशा प्रकरणांमध्ये पोलीस आणि इतर

यंत्रणांकडून बालस्नेही पद्धतीने हाताळणी होणे अत्यावश्यक आहे. यासाठीच विशेष पथकाची संकल्पना पुढे आणण्यात आली आहे. या पथकांमध्ये पोलीस उपअधीक्षक दजार्चा अधिकारी प्रमुख असेल. तसेच रेल्वे पोलीस, स्थानिक पोलीस अधिकारी आणि बाल क्षेत्रातील अनुभवी दोन सामाजिक कार्यकर्त्यांचा समावेश असणार आहे. सर्व सदस्यांना बालकांशी संवाद, कायदे आणि प्रक्रिया याबाबत प्रशिक्षित करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. आयोगाने दिलेल्या सूचनांमध्ये बालन्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ मधील कलम १०७ (१) व १०७ (२)

चा स्पष्ट उल्लेख करण्यात आला आहे. या कायदानुसार प्रत्येक पोलीस ठाण्यात 'बाल कल्याण पोलीस अधिकारी' नियुक्त करणे बंधनकारक आहे. दरम्यान, मुंबईतील वरळी येथे झालेल्या आयोगाच्या बैठकीत अध्यक्ष अॅड. संजय पुरोहित (नंदुरबार), सदस्य डॉ. संजय लाखेपाटील (जालना), श्रीमती गितांजली बुटी (नागपूर), श्रीमती मिलन जंगम (रत्नागिरी), श्रीमती शुभांगी तांबट (पुणे), अतुल देसाई (कोल्हापूर), प्रविण बुजाडे (अमरावती), तसेच सचिव पंकज देवरे (आयएएस), प्रशासकीय अधिकारी श्रीमती वंदना जैन आणि इतर अधिकारी उपस्थित होते. या बैठकीत आयोगासमोर प्रलंबित असलेल्या तब्बल १६०० प्रकरणांच्या सुनावणीसाठी वेळापत्रक निश्चित करण्यात आले आहे.

राज्यातील सर्व पोलीस आयुक्त, पोलीस अधीक्षक आणि रेल्वे पोलीस अधीक्षक यांना बालहक्क आयोगाने पत्र पाठवून अंमलबजावणीसाठी आदेशित केले आहे.

‘एकाच छताखाली’ सर्व योजनांचा लाभ देण्यासाठी प्रमाणित कार्यपद्धती तयार करण्याचे मंत्री आदिती तटकरे यांचे निर्देश

मुंबई : राज्यातील एकल महिलांना सर्व शासकीय योजनांचा लाभ सुलभ आणि एकत्रित स्वरूपात मिळावा यासाठी कार्यप्रणाली तयार करावी. एकल महिला धोरणाची अंमलबजावणी अधिक परिणामकारक करण्यासाठी प्रमाणित कार्यपद्धती तातडीने तयार करण्याचे निर्देश महिला व बालविकास मंत्री आदिती तटकरे यांनी दिले.

एकल महिलांच्या धोरणाच्या प्रभावी अंमलबजावणी संदर्भात मंत्रालयात झालेल्या आढावा बैठकीत सचिव अनुप कुमार यादव, आयुक्त माधवी सरदेशमुख, सहसचिव वि. रा. ठाकूर, उपायुक्त गिरासे, उपसचिव भोंडवे तसेच अवर सचिव कुलकर्णी उपस्थित

होते. यावेळी मंत्री आदिती तटकरे बोलत होत्या.

मंत्री आदिती तटकरे म्हणाल्या की, महिलांसाठी शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ ‘एकाच छताखाली’ उपलब्ध करून देण्यासाठी कार्यपद्धती निश्चित करा. त्यासाठी जिल्हा व तालुका

स्तरावर समित्यांची स्थापना करण्यात आली असून, एकल महिलांची नोंदणी प्रक्रिया त्वरित पूर्ण करावी. धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रमाणित कार्यपद्धती तयार करून सर्व संबंधित यंत्रणांनी समन्वयाने काम करावे. एकल महिलांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने विशेष हेल्थ कॅम्प आयोजित करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या असून, विविध ठिकाणी जनजागृती व सेवा शिबिरे घेऊन अधिकाधिक महिलांपर्यंत योजनांचा लाभ पोहोचवण्यावर भर देण्यात येणार आहे. या सर्व उपक्रमांमुळे राज्यातील एकल महिलांचे सामाजिक, आर्थिक आणि आरोग्यदृष्ट्या सक्षमीकरण होण्यास मोठी चालना मिळणार आहे.

‘कोयना बँकवॉटर फेस्टिव्हल’ चे नियोजन भव्य स्वरूपात करणार : पर्यटन मंत्री शंभूराज देसाई

मुंबई : कोयना जलाशयाचा विस्तीर्ण परिसर आणि येथील नैसर्गिक सौंदर्य जगभरातील पर्यटकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी आणि महाबळेश्वर पर्यटन स्थळाला जागतिक स्तरावर नेण्यासाठी ह्यकोयना बँकवॉटर फेस्टिव्हल आयोजित करण्यात येणार आहे. मुख्यमंत्री व उपमुख्यमंत्री यांच्या आदेशान्वये या महोत्सवाचे पूर्ण नियोजन करण्यात येणार आहे. राज्यस्तरीय व स्थानिक अधिका-यांनी या महोत्सवाचे अंतिम स्वरूपाचा अहवाल सादर करावा असे निर्देश पर्यटन मंत्री शंभूराज देसाई यांनी दिले. सह्याद्री अतिथिगृहात कोयना बँक वॉटर महोत्सव संदर्भात आयोजित बैठकीत मंत्री शंभूराज देसाई बोलत होते. यावेळी पर्यटन विभागाचे प्रधान सचिव संजय खंदारे, पर्यटन संचालनालयाचे संचालक डॉ. बी. एन. पाटील, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक निलेश गटणे, पर्यटन विभागाचे उपसचिव संतोष रोकडे,

महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचे महाव्यवस्थापक चंद्रशेखर जयस्वाल, पर्यटन विभागाचे सहसंचालक संतोष जाधव यावेळी उपस्थित होते.

पर्यटन मंत्री शंभूराज देसाई म्हणाले की, पर्यटन विभागामार्फत या महोत्सवाचे नियोजन करण्यात येणार आहे. हा महोत्सव जागतिक त्याचप्रमाणे आंतरराज्य पर्यटकांना आकर्षित करण्यात येईल. या महोत्सवात मॉर्निंग योगा, वॉटर स्पोर्ट्स, हेलीकाप्टर राइड, हेरिटेज वॉक, फूड फेस्टिव्हल, बालमेळा, टेंट सिटी या उपक्रमांचे आयोजन करण्यात यावे. स्थानिक अधिका-यांनी महोत्सव करण्याची ठिकाणांची पाहणी करून नियोजन करावे. हा महोत्सव आता अधिक भव्य स्वरूपात होण्यासाठी डिसेंबरमध्ये या महोत्सवाचे नियोजन करावे. तापोळा व मुनावळे परिसरात हा महोत्सवाच्या उपक्रमांचे नियोजन करा. याचे कोटेकारेपणे नियोजन करावे असे निर्देश, पर्यटन मंत्री देसाई यांनी दिले.

एलपीजी उपलब्धतेवर मर्यादा; राज्य सरकार ‘पाईप गॅस’चे जाळे विस्तारणार

मुंबई: आखाती देशातील संघर्षामुळे जागतिक साखळीवर मोठा परिणाम झाला असून द्रवीभूत पेट्रोलियम गॅसच्या (एलपीजी) उपलब्धतेवर मर्यादा आल्या आहेत. या पार्श्वभूमीवर पर्यायी व्यवस्था म्हणून राज्यात ‘सिटी गॅस डिस्ट्रिब्युशन’ (सीजीडी) नेटवर्कचा विस्तार अधिक वेगाने करण्याचा धोरणात्मक निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. त्यासाठी पाईप गॅस (पीएनजी) घराघरांत पोहोचवण्यासाठी नवीन मार्गदर्शक

सूचना जारी करण्यात आल्या आहेत. राज्यातील पीएनजीचे जाळे विस्तारण्यासाठी कंपन्यांना प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हास्तरीय समन्वय अधिकारी (नोडल अधिकारी) नियुक्त करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. हे अधिकारी गॅस पाईपलाईनच्या कामाचा साप्ताहिक प्रगती अहवाल राज्यस्तरीय समन्वयकांना सादर करतील. गॅस पाईपलाईनची लांबी आणि जोडणीची

टक्केवारी याचा सविस्तर तपशील दर सोमवारी दुपारी १ पर्यंत सरकारला सादर करणे बंधनकारक असेल. नवीन मार्गदर्शक सूचानुसार, नोंदणीकृत तसेच प्रस्तावित गृहनिर्माण संस्थांकडून (हाऊसिंग सोसायट्या) पीएनजी जोडणीसाठी अर्ज स्वीकारले जाणार आहेत. वैयक्तिक इमारतींमधील रहिवासी सामूहिक किंवा वैयक्तिक स्वरूपात अर्ज करू शकतील.

नागरिकांच्या सुविधेसाठी ऑनलाईन आणि ऑफलाईन अशा दोन्ही पद्धतींनी अर्ज स्वीकारण्याच्या सूचना कंपन्यांना देण्यात आल्या आहेत. ग्राहकांच्या अडचणी सोडवण्यासाठी आणि माहिती देण्यासाठी कंपन्यांना २४ तास हेल्पलाईन सुरू ठेवण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. शहरांची लोकसंख्या आणि अर्जांचा ओघ लक्षात घेऊन हेल्पडेस्कची संख्या वाढवण्यासही सांगण्यात आले आहे.

नगरसेवकांच्या वाहन स्टिकरवर क्यूआर कोड

मुंबई: नगरसेवकांच्या वाहनांसाठी महापालिकेने क्यूआर कोड असलेले स्टिकर दिले आहेत. विशेष म्हणजे एका नगरसेवकाला एकच स्टिकर देण्यात येत असल्यामुळे गाडीवर स्टिकर लावून मुंबईत फिरणाऱ्या नगरसेवकांच्या कार्यकर्त्यांना चाप बसणार असून स्टिकरचा गैरवापरही बंद होणार आहे. मुंबई महानगरपालिकेच्या सचिव विभागाकडून नगरसेवकांना त्यांच्या वाहनावर पालिकेचा लोगो असलेला व नगरसेवक नाव असलेला स्टिकर दिला जातो. पूर्वी नगरसेवक मागेल तेवढे स्टिकर दिले जात होते. त्यामुळे अनेक गाड्यांवर नगरसेवक असलेले स्टिकर दिसून येत होते. विशेष म्हणजे गाडीत नगरसेवक नसतानाही अनेक कार्यकर्ते स्टिकर लावलेली गाडी घेऊन मुंबईत फिरताना दिसत होते. या स्टिकरचा गैरवापर होण्याची शक्यता लक्षात घेऊन, यावेळी स्टिकर वाटपावर बंधने आणली आहेत. गेल्या काही दिवसांपासून नवनि्युक्त नगरसेवकांना त्यांच्या वाहनावर लावण्यासाठी स्टिकर वितरित करण्यात येत आहे. प्रत्येक नगरसेवकाला एकच स्टिकर दिला जात असून या स्टिकरवर क्यूआर कोड आहे. त्यामुळे हा क्यूआर कोड स्कॅन केल्यावर, नगरसेवकांनी दिलेल्या अधिकृत गाडीचा नंबर व नगरसेवकाचे नाव काय हे समजणार आहे.

नगरसेवकाने स्टिकर्स मिळण्यासाठी पत्र दिल्यानंतर क्यूआर कोड असलेला स्टिकर त्यांना दिला जात आहे. काही नगरसेवकांनी एकापेक्षा जास्त स्टिकरची मागणी केली. महापालिका मुख्यालयात येण्यासाठी आपण वेगवेगळ्या गाड्यांचा वापर करत असल्यामुळे एकापेक्षा जास्त स्टिकर हवे असल्याचे नगरसेवकांकडून सांगण्यात आले. मात्र महापालिकेकडून एकापेक्षा जास्त स्टिकर देण्यास नकार देण्यात आला.

गिग आणि डिलिव्हरी कामगारांची सक्त पडताळणी

मुंबई : महाराष्ट्रातील स्विगी, झॉमॅटो, ब्लिंकॉटसारख्या असंख्य ऑनलाईन डिलिव्हरी करणाऱ्या कंपन्या आणि त्याचबरोबर गिग वर्कर्सची संख्या वेगाने विस्तारत आहे. पण गिग क्षेत्रात काम करणाऱ्यांच्या कामगारांच्या पडताळणी प्रक्रियेत त्रुटी असल्याची चिंता व्यक्त केली जात आहे. यामुळे ग्राहकांच्या सुरक्षिततेवर परिणाम होण्याची भीती व्यक्त केली गेली. त्यासाठी गिग वर्कर्स कडक तपासणी आणि पडताळणी करण्याचे निर्देश राज्य सरकारने दिले. कामगार मंत्री अॅड. आकाश फुंडकर यांनी ऑनलाईन प्लॅटफॉर्म आणि डिलिव्हरी सेवांमध्ये कार्यरत कामगारांसाठी कडक पडताळणी नियम लागू करण्याचे निर्देश दिले. कथित बेकायदा घुसखोरीच्या आरोपांमुळे निर्माण झालेल्या राजकीय वादाच्या पार्श्वभूमीवर हा निर्णय घेण्यात

आला आहे. या संदर्भात घेतलेल्या बैठकीत गिग कामगारांच्या सध्याच्या भरती आणि पडताळणी प्रक्रियेतील त्रुटींवर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. घरपोच सेवांवरील वाढत्या अवलंबित्वाच्या पार्श्वभूमीवर ग्राहकांना केवळ कार्यक्षमच नव्हे तर सुरक्षित आणि कायदेशीर चौकटीत सेवा मिळणे आवश्यक आहे. झॉमॅटो, स्विगी आणि ब्लिंकॉटसारख्या कंपन्या ‘लास्ट माईल’ डिलिव्हरीसाठी मोठ्या प्रमाणावर

गिग कामगारांवर अवलंबून आहेत. सध्या या कंपन्यांकडून ऑनलाईन प्लॅटफॉर्म ‘फेसलॉस’ पद्धतीने नोंदणी केली जाते आणि त्यानंतर पडताळणी थर्ड पार्टी संस्थांकडे सोपवली जाते. मात्र, या प्रक्रियेत जबाबदारी निश्चित कोणाची, तसेच या संस्थांना पडताळणीचे अधिकार कोणत्या कायदेशीर चौकटीत देण्यात आले आहेत, याबाबत स्पष्टता नसल्याचे अधिका-यांनी मान्य केले.

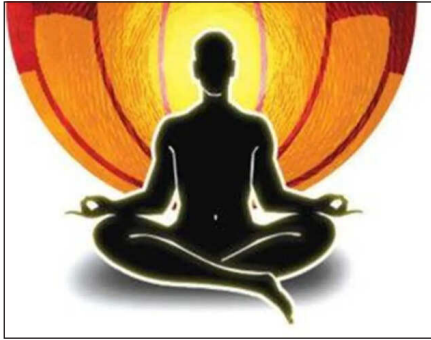
स्वीकारली पाहिजे. यामध्ये चालकांकडे वैध परवाना आहे का, वाहनांची नोंदणी, देयकांची पद्धत तसेच रोजगाराच्या अटी यांची काटेकोर पडताळणी आवश्यक आहे. या संदर्भात कोणतीही अस्पष्टता राहू नये, यासाठी सर्व संबंधित विभागांनी समन्वयाने सर्वसमावेशक धोरण तयार करावे, असेही त्यांनी निर्देश दिले. या बैठकीत चर्चेत आलेल्या महत्त्वाच्या प्रस्तावांपैकी एक म्हणजे गिग कामगारांची सायबर विभागाकडे अनिवार्य नोंदणी आहे. तसेच कामगारांकडे क्यूआर कोड आधारित ओळखपत्र बाळगणे सक्तीचे करण्याचा विचार राज्य सरकार करित असून, ग्राहकांच्या मागणीनुसार ते सादर करणे बंधनकारक असणार आहे. यामुळे गिग सेवांमध्ये अधिक पारदर्शकता आणि मागोवा घेणे सुलभ होईल, अशी अपेक्षा आहे.

अनुर्मि सिद्धि क्या है? भूख-प्यास से को नियंत्रित करने वाली इस योग शक्ति का रहस्य जानें

आपने कई रहस्यमयी सन्यासियों को देखा होगा, जिन्हें भूख-प्यास नहीं लगती। उनका बुढ़ापा भी देर से आता है और वो दीर्घजीवी होते हैं। लेकिन क्या आप जानते हैं कि ये सब उन्हें एक सिद्धि के तहत हासिल होता है? शास्त्रों में अनुर्मि सिद्धि के बारे में बताया गया है, जिसकी मदद से साधक रोग, शोक, भूख-प्यास जैसी चीजों पर नियंत्रण पा लेता है।

शास्त्रों में हनुमान जी को अष्ट सिद्धियों का दाता कहा गया है और इसके अलावा ६४ सिद्धियों की भी बात की गयी है। आज भले ही इन सिद्धियों को चमत्कार की तरह देखा जाता है लेकिन सच्चाई ये है कि इन सिद्धियों की आवश्यकता उन साधकों को पड़ती है, जो भौतिक सीमाएं लांघकर लम्बी आराधना करना चाहते हैं। शास्त्रों में अष्ट-सिद्धियों के समूह में अनुर्मि-सिद्धि की व्याख्या मिलती है, जो एक पारंपरिक आध्यात्मिक सिद्धि है, जिसके अनुसार साधक को भूख-प्यास, शोक, बुढ़ापा और मृत्यु के भय से मुक्त रहने की क्षमता मिलती है। यह सिद्धि गहरे साधना, तप और आत्मसंयम का परिणाम मानी जाती है। यह सिद्धि दशार्ती है कि आत्मा शरीर से परे है, जिससे साधक को आत्मिक स्वतंत्रता का

अनुभव होता है और वह मृत्यु और जीवन के भय से ऊपर उठ पाता है। हिन्दू पौराणिक और तांत्रिक परंपराओं में अष्ट-सिद्धि, जैसे कि अणिमा, महिमा, लघिमा आदि का उल्लेख मिलता है और अनुर्मि-सिद्धि इन्हीं में गिनी जाती है। अनुर्मि-सिद्धि का मूल संदेश आत्मिक स्वतंत्रता है - शरीर-भावनाओं के बन्धन से ऊपर उठकर शांति और अविचलता प्राप्त करना। यह केवल शारीरिक बंधन से जुड़ा नहीं है,

बल्कि दुःख-वियोग पर आंतरिक निर्भीकता भी दशार्ती है। अनुर्मि सिद्धि का अर्थ है - ऊर्मि यानि विकारों का अभाव। यहाँ 'ऊर्मि' से तात्पर्य है शरीर और मन की वे तरंगें या इच्छाएँ, जो हमें लगातार प्रभावित करती हैं। योग और वेदांत ग्रंथों में बताया गया है कि मनुष्य का शरीर छह प्रकार की 'ऊर्मियों' से प्रभावित होता है - क्षुधा (भूख), तृष्णा (प्यास), शोक, मोह, जरा (बुढ़ापा) और मृत्यु। जब साधक इन सभी

पर पूर्ण नियंत्रण पा लेता है, तब उसे अनुर्मि सिद्धि प्राप्त होती है।

कैसे प्राप्त होती है यह सिद्धि ?

पारंपरिक शास्त्र कहते हैं कि इस सिद्धि-प्राप्ति के लिए नियमित तप, गुरु-शरण और नैतिक जीवन अनिवार्य है। दीर्घकालिक ध्यान, ब्रह्मचर्य और संयम से मन-इन्द्रियों का नियंत्रण आता है, जो अनुर्मि-लक्षणों की दिशा में सहायक है। यह कोई सामान्य उपलब्धि नहीं है। इसके लिए साधक को कठोर तप और साधना करनी होती है, प्राणायाम और ध्यान में निपुण होना पड़ता है और इन्द्रियों पर पूर्ण नियंत्रण विकसित करना होता है। योग साधना और ध्यान के उच्च स्तर पर पहुँचकर ही यह संभव माना जाता है।

सबकुछ होने के बाद भी मन खाली क्यों रहता है? जानिये खालीपन को भरने का आध्यात्मिक मार्ग

जब हम इस संसार के भौतिक सुखों में उलझे होते हैं, तो हमें लगता है कि इस संसार में हमारे लिए बहुत कुछ होता है। लेकिन कई बार ऐसा भी होता है कि सबकुछ होते हुए भी हमारे अन्दर खालीपन होता है। यह खाली या सूनापन फिर ना तो रिश्ते भर पाते हैं ना ही भौतिक सुख। ऐसे में कुछ लोग नकारात्मक विचारधारा के शिकार हो जाते हैं। आध्यात्मिक गुरुओं का मानना है कि अगर इस खालीपन को सकारात्मक दिशा दी जाए, तो आपके भीतर शून्यता को बाहर निकालकर उसमें आध्यात्मिक रोशनी भरी जा सकती है। कैसे, चलिए समझते हैं...

स्थिति नहीं, बल्कि आत्मा का संकेत है कि उसे सच्चे मार्ग की तलाश है। आध्यात्मिक गुरुओं के अनुसार, असली सुख भीतर है, बाहर नहीं। लोग अपने जीवन को केवल भौतिक उपलब्धियों से जोड़ते हैं लेकिन जब वे खुद को ईश्वर या गुरु से जुड़ते हैं, तो उन्हें समझ आता है कि असली पूर्णता भीतर है। भक्ति, ध्यान और सत्संग से आत्मा को पोषण मिलता है और जीवन में अर्थ आता है। अध्यात्म

उन्हें जीवन का सच समझने में मदद करता है कि सभी रिश्ते, शरीर, धन और सुख सब अस्थायी हैं। मृत्यु के समय कोई भी हमारे साथ स्थायी रूप से नहीं रहेगा। इसलिए, केवल ईश्वर ही सच्चे रूप में अपना है क्योंकि वही जीवन का शाश्वत आधार है। जब हम बाहरी संबंधों और वस्तुओं में अपनापन ढूँढते हैं, तो हम भ्रम में रहते हैं। लेकिन जब हम आत्मा और परमात्मा के संबंध को समझते हैं, तो अंदर का खालीपन धीरे-धीरे भरने लगता है। गुरुओं के अनुसार, आत्म-विश्लेषण, सत्संग, नाम जप, भक्ति और मनन, इन सबका अभ्यास व्यक्ति को अपने भीतर की शून्यता से बाहर निकाल सकता है। जब हम अपने मन की भावनाओं को ईश्वर-भक्ति, आत्म-जागरूकता और सत्य के साथ संतुलित करते हैं, तब ही असली सुख और शांति मिलती है।

खालीपन क्यों महसूस होता है ?

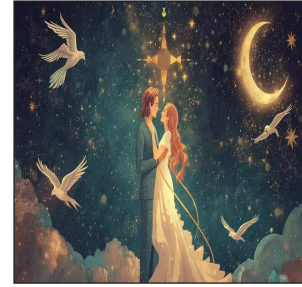
सबकुछ होते हुए भी अगर आपको खालीपन महसूस हो, तो यह अनुभव केवल भौतिक कमी से नहीं, बल्कि आध्यात्मिक असंतुलन से जुड़ा होता है। हम अक्सर रिश्तों, काम, धन और मोह में उलझे रहते हैं और अपने आत्मा के पोषण पर ध्यान नहीं देते। ऐसी स्थिति में लोग अपने भीतर के ईश्वर से जुड़ाव को भूल जाते हैं। यह खालीपन तब तक बना रहता है जब तक हम अपने जीवन को किसी उच्च उद्देश्य से नहीं जोड़ते।

खालीपन को आध्यात्मिक दिशा कैसे दें? जिंदगी में खालीपन महसूस होना कोई दुर्लभ बात नहीं है। यह अस्थिर रिश्तों, मोह, स्वार्थ और बाहरी उम्मीदों का परिणाम है। लेकिन जीवन का खालीपन कोई स्थायी

सूफी परंपराओं में बताये गए हैं प्रेम के ये ७ चरण, जानिये आखिर आप किस पड़ाव पर हैं

वैलेंटाइन डे आ रहा है और हर प्रेमी इसे सेलिब्रेट करने के लिए आतुर है। वैलेंटाइन डे प्रेम को समर्पित दिन है, जो पश्चिमी सभ्यता से आई है, लेकिन सदियों से हर सभ्यताओं में प्रेम को अलग-अलग रूप में सेलिब्रेट किया जाता रहा है। आज के युग में प्रेम की परिभाषा भले ही कई मायनों में बदल गयी है लेकिन सूफी परंपरा में बताये गए प्रेम के सात चरण आज भी प्रासंगिक हैं। तो, चलिए जानते हैं ये ७ चरण...

प्रेम चाहे राधा-कृष्ण का हो, शिव-पार्वती का हो या रूमी का हो, सबमें कई ऐसे नाटकीय मोड़ हैं, जो उनके प्रेम को आध्यात्मिकता के दृष्टिकोण से सर्वोच्च बनाते हैं क्योंकि उनके प्रेम में लगाव भी है, विरह भी है, समर्पण भी है और विलीन हो जाना भी है। इन सबके प्रेम में कई ऐसे पड़ाव हैं, जिसे आज के समय में शायद ही कोई प्रेमी पार कर पाए। हालांकि, इन सबके प्रेम का स्वरूप अलग-अलग है लेकिन इन सबका प्रेम इस कदर शुद्ध है कि इन्हें केवल सुनना ही सुखद भाव से भर देता है। रूमी का अपने गुरु के प्रति अतुलनीय प्रेम ने उन्हें उनके ईश्वर से मिलवा दिया। उनके इस प्रेम से ही सूफी परंपरा की शुरुआत हुई। सूफी परंपरा में प्रेम को केवल मानवीय आकर्षण नहीं माना जाता, बल्कि यह आत्मा की यात्रा है जो ईश्वर से मिलन तक ले जाती है। सूफी दृष्टिकोण में प्रेम पाने की चीज नहीं, खुद को खोने की प्रक्रिया है। सूफी कवियों और संतों ने प्रेम के सात चरणों को आत्मिक विकास की सीढ़ियाँ बताया है, जहाँ प्रेमी अंततः खुद को मिटाकर सत्य से मिल जाता है। सूफी परंपरा में इसे इश्क कहा गया है। ये ७ चरण कौन-कौन से हैं, चलिए जानते हैं...

२. उन्स (लगाव)

इस चरण में प्रेम गहरा होने लगता है। व्यक्ति अपने प्रिय के बिना अधूरा महसूस करता है। उसका अपने प्रिय के प्रति आत्मीयता और लगाव बढ़ने लगता है। यह अवस्था मन को स्थिर करता है और प्रेम को गहराई देता है।

३. इश्क (गहन प्रेम)

इस स्तर पर प्रेम भावनात्मक रूप से तीव्र हो जाता है। वो अब तड़प बन जाता है। मिलन की चाह इतनी बढ़ती है कि साधक बेचैन रहता है। यहाँ साधक का अहंकार धीरे-धीरे पिघलता है और उसकी आत्मा शुद्ध होती है।

४. अकीदत (विश्वास)

अब प्रेम केवल भावना नहीं, पहचान बन जाता है। प्रेमी अपने अस्तित्व को प्रेम में डूबा देता है। यहाँ 'म' का अहसास कम होने लगता है।

५. इबादत (समर्पण)

प्रेम पूजा का रूप ले लेता है। हर कर्म, हर सांस प्रियतम (ईश्वर) के लिए हो जाती है। इस पड़ाव पर आते-आते प्रेम जीवन साधना बन जाता है।

६. वलह (स्वयं का लोप)

यह सूफी प्रेम का सबसे महत्वपूर्ण चरण है। यहाँ प्रेमी का अहंकार मिट जाता है और केवल प्रिय का अस्तित्व रह जाता है। वह अपने प्रेमी में इतना डूब जाता है कि स्वयं को भूल जाता है। इस पड़ाव पर आत्मा ईश्वर में विलीन होने लगती है।

७. बका/फना (मृत्यु या स्थायी मिलन) फना के बाद बका आता है। यह स्थायी मिलन है, जहाँ प्रेमी और प्रिय में भेद समाप्त हो जाता है। यह प्रेम का अंतिम चरण है, जहाँ साधक ईश्वर में लीन होकर शाश्वत शांति पाता है।

सूफी दृष्टिकोण से प्रेम के ७ चरण

१. हब (आकर्षण)

यह प्रेम का प्रारंभिक रूप है, जिसमें किसी इंसान, रूप या सौंदर्य के प्रति आकर्षण पैदा होता है। यह स्तर आत्मा को जागृत करने का द्वार है और यात्रा की शुरुआत करता है। सूफी मानते हैं कि यही आकर्षण आगे चलकर ईश्वर तक ले जाता है।

क्या आपके शरीर और मन पर भी पड़ता है बदलते मौसम का प्रभाव?

बदलते मौसम का लोगों के स्वास्थ्य पर अलग-अलग प्रभाव होता है। कुछ लोगों को सर्दियों में डिप्रेशन हो जाता है, तो कुछ लोग सर्दी से गर्मी में आ रहे मौसम में लो इम्युनिटी और कम ऊर्जा से जूझते हैं। असल में, मौसम का असर तो शरीर पर दिखता है लेकिन हकीकत में यह बदलाव व्यक्ति के ऊर्जा और भावना को अधिक प्रभावित करती है। कैसे पहले ये समझते हैं और फिर इससे बचने के उपाय जानेंगे...बदलते मौसम का शरीर और मन पर असर

अगर सर्दी की बात करें, तो सर्दियों में दिन छोटे और रातें लंबी हो जाती हैं, जिससे शरीर की जैविक घड़ी बिगड़ जाती है। इसका प्रभाव न केवल नींद पर पड़ता है, बल्कि लोग हार्मोनल बदलाव, नर्वस सिस्टम पर प्रभाव और इंप्लेमेंशन से भी जूझने लगते हैं। सर्दियों में लोग कम बाहर निकलते हैं, कम चलते-फिरते हैं, जिससे शरीर की ऊर्जा घट जाती है, जो थकान और उदासी को बढ़ाता है। सर्दियों में नींद ज्यादा आती है या उलझन भरी हो जाती है, जिससे ध्यान भटकता है और मोटिवेशन कम हो जाता है। वहीं, बसंत ऋतु में मौसम में अचानक आये बदलाव के कारण लोगों के भीतर वात और कफ की प्रकृति बढ़ जाती है, जिससे उनकी इम्युनिटी कमजोर हो जाती है और उन्हें सर्दी-खांसी जल्दी-जल्दी होता है। गर्मी में लोग थकान, कमजोरी और शरीर में पानी की कमी से जूझते हैं क्योंकि शरीर का तापमान बढ़ जाता है। इस तरह हर बदलते मौसम के हिसाब से शरीर को अनुकूलित होने में समय लगता है और जब तक वह अनुकूलित नहीं होता, लोग बीमार पड़ते रहते हैं।

बदलते मौसम में योग थैरेपी का महत्व

योग थैरेपी का मुख्य उद्देश्य है प्राण ऊर्जा को बढ़ाना और ओज को सुरक्षित रखना। योग थैरेपी शरीर को उसी अवस्था में स्वीकार करती है, जिस अवस्था में आप मौसम के प्रभाव के कारण उस वक्त होते हैं। योग धीरे-धीरे सांस, हल्की गतियों और ध्यान से संतुलन लाती है। योग थैरेपी का फायदा यह है कि इसे छोटे-छोटे सेशन में किया जा सकता है, जिससे इसे नियमित रूप से अपनाया जा सकता है। शोध बताते हैं कि योग और माइंडफुलनेस से इंप्लेमेंटरी मार्कर्स कम होते हैं, जो डिप्रेशन से जुड़े होते हैं। योग से हार्ट रेट सुधरता है, तनाव हार्मोन घटते हैं और नींद बेहतर होती है।

योग जीवन ऊर्जा, सक्रियता और उत्साह को बढ़ाता है, साथ ही स्थिरता, सहनशक्ति और पुनर्निर्माण की क्षमता विकसित करता है। योग थैरेपी शरीर और मन को धीरे-धीरे संतुलित करता है, जिससे ऊर्जा, ध्यान और भावनात्मक स्थिरता वापस आती है।

बदलते मौसम के प्रभाव को कम करने के लिए योग थैरेपी

१. सूर्य नमस्कार

सूर्य नमस्कार एक गतिशील योग क्रम है जिसमें कई आसन शामिल होते हैं। यह शरीर में गर्माहट और ऊर्जा पैदा करता है, रक्त संचार बढ़ाता है और मन को सक्रिय बनाता है। सर्दियों में यह अभ्यास सुस्ती और थकान को दूर करने में विशेष रूप से मदद करता है।

२. हार्ट-ओपनिंग आसन

कुछ योग आसन छाती को खोलने और शरीर की जकड़न कम करने में मदद करते हैं। साथ ही यह हृदय चक्र को जागृत करते हैं, जिससे मन में करुणा और प्रेम बढ़ता है। हार्ट-ओपनिंग आसन में आप ब्रिज पोज या अन्य बैकबेंड आसन कर सकते हैं। ये आसन मन को हल्का और उत्साहित महसूस कराते हैं तथा नकारात्मक भावनाओं को कम करते हैं।

३. संतुलन और शक्ति बढ़ाने वाले आसन

कुछ खड़े होकर किए जाने वाले आसन शरीर में शक्ति और स्थिरता लाते हैं। इससे आत्मविश्वास बढ़ता है और व्यक्ति मानसिक रूप से अधिक मजबूत महसूस करता है।

४. प्राणायाम और श्वास अभ्यास

गहरी और नियंत्रित श्वास तकनीकें मन को शांत करती हैं और शरीर में ऑक्सीजन की मात्रा बढ़ाती हैं। इससे ऊर्जा का स्तर बढ़ता है और मानसिक स्पष्टता मिलती है।

५. विश्राम और ध्यान

योग में ध्यान और विश्राम तकनीकें भी महत्वपूर्ण हैं। ये अभ्यास मानसिक तनाव को कम करते हैं, नींद की गुणवत्ता सुधारते हैं और व्यक्ति को भावनात्मक संतुलन प्रदान करते हैं।

गलती से भी ना करें ऐसे ५ लोगों का अपमान, वरना जीवन में कभी नहीं होंगे सफल

आचार्य चाणक्य ने चाणक्य नीति में शिष्टाचार से जुड़ी बातों को भी विस्तार से बताया है। चाणक्य नीति में आचार्य चाणक्य कहते हैं कि इंसान को गलती से भी ५ लोगों का अपमान नहीं करना चाहिए। ऐसा इसलिए क्योंकि इन लोगों का अपमान या निरादर करने से व्यक्ति अपने जीवन में कभी सफल नहीं हो पाता। आइए जानते हैं शिष्टाचार को लेकर आचार्य चाणक्य की खास नीति क्या कहती है।

आचार्य चाणक्य के सिद्धांत और उनकी कूटनीति आज सदियों बाद भी बेहद प्रासंगिक है। चाणक्य नीति में आचार्य चाणक्य ने बताया है कि व्यक्ति का व्यवहार ही उसके भाग्य का निर्माता होता है। चाणक्य के मुताबिक, जीवन में सफलता सिर्फ कड़ी मेहनत से नहीं, बल्कि सही आचरण और मर्यादा से भी प्राप्त होती है। अपनी प्रसिद्ध पुस्तक चाणक्य नीति में आचार्य ने कहा है कि समाज में कुछ ऐसे व्यक्तित्व होते हैं, जिनका अपमान करना साक्षात् अपने सुनहरे भविष्य को अंधकार में धकेलने जैसा है। ऐसे में अगर कोई व्यक्ति ऐसे ५ लोगों का अपमान करता है, तो उसे जीवन में कभी भी सुख-शांति और सफलता नहीं मिलती है। ऐसे में आइए जानते हैं कि आचार्य चाणक्य ने किन ५ लोगों का अपमान करने से मना किया है।

गलती से भी ना करें अपने गुरु का अपमान
चाणक्य नीति के अनुसार, गुरु का स्थान सर्वोच्च है क्योंकि वे ही हमें अज्ञानता के अंधेरे से निकालकर ज्ञान के प्रकाश की ओर ले जाते हैं। एक गुरु न सिर्फ हमें साक्षर बनाता है, बल्कि जीवन की चुनौतियों से लड़ने का संस्कार भी देता है। जो व्यक्ति अपने शिक्षक या मार्गदर्शक का अपमान करता है, उसका ज्ञान नष्ट हो जाता है और सफलता उससे कहीं दूर

चली जाती है।

किसी सूरत में ना करें माता-पिता का अपमान

इस संसार में माता-पिता से बड़ा कोई शुभचिंतक नहीं होता। पिता जहां परिवार की ढाल होते हैं, वहीं माता संस्कार और प्रेम की प्रतिमूर्ति। चाणक्य कहते हैं कि जो संतान अपने माता-पिता को मानसिक कष्ट देती है या उनका अनादर करती है, उसके जीवन से सौभाग्य और सुख समाप्त हो जाता है। चाणक्य के मुताबिक, ऐसे घर में कभी लक्ष्मी का वास नहीं होता जहां बुजुर्गों की आंखों में आंसू हों।

ना करें विद्वान का अनादर

चाणक्य नीति के मुताबिक, समाज में जिनके पास अनुभव का भंडार और गहरा ज्ञान होता है, उनका सानिध्य अनमोल है। चाणक्य कहते हैं कि विद्वानों का मजाक उड़ाना या उन्हें नीचा दिखाने की कोशिश

करना बौद्धिक दरिद्रता को दर्शाता है। विद्वानों का अपमान करने से व्यक्ति सही सलाह और मार्गदर्शन के अवसरों को खो देता है, जिससे परिणामस्वरूप व्यक्ति का पतन शुरू हो जाता है।

परिश्रमी और सेवादार का ना करें अपमान

आचार्य चाणक्य ने हमेशा मेहनत का सम्मान करने की सीख दी है। चाहे वह सफाई कर्मचारी हो, सुरक्षाकर्मी हो या कोई मजदूर- जो समाज के चक्र को चलाने के लिए मेहनत करता है, वह सम्मान का हकदार है। किसी को उसकी आर्थिक स्थिति या पद के कारण छोटा समझकर अपमानित करना आपके अहंकार को दर्शाता है। ऐसी नकारात्मक ऊर्जा आपके दुर्भाग्य का सबसे बड़ा कारण बनती है।

संत स्वभाव के व्यक्ति का ना करें निरादर

आचार्य चाणक्य कहते हैं कि जो लोग धर्म, सत्य और नैतिकता के मार्ग पर चलते हैं, उनकी नाराजगी बहुत भारी पड़ती है। सात्विक और अच्छे विचारों वाले व्यक्ति कभी किसी का बुरा नहीं चाहते, लेकिन उनका अपमान करने से जीवन की सकारात्मक ऊर्जा नष्ट हो जाती है। ऐसे लोगों का सम्मान करना मानसिक संतुलन और घर की सुख-शांति के लिए बेहद जरूरी है।

अगर ध्यान करने के फायदे हैं, तो नुकसान भी हैं... क्या आप ये संभावित नुकसान जानते हैं?

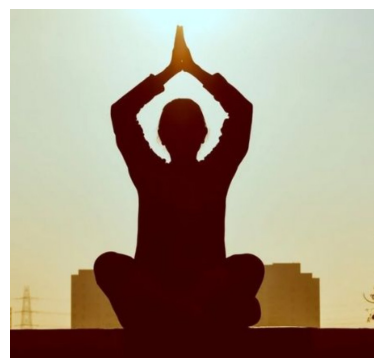
मेडिटेशन को हमेशा एक हीलिंग टेकनीक के रूप में देखा जाता है, जिसके कारण कई लोग इसे बिना सोचे-विचारे अपने जीवन में शामिल कर लेते हैं। लेकिन ध्यान में भी कुछ ऐसे खतरे हैं जिससे लोग अज्ञान हैं। तो, चलिए जानते हैं इस बारे में...

मेडिटेशन से अगर नकारात्मक विचारों और ओवरथिंकिंग में कमी आती है, तो यह पुरानी भावनाओं को भी तीव्र कर सकता है। ध्यान भले ही एक सकारात्मक तकनीक है लेकिन एक ही तकनीक किसी को शांति देती है, तो किसी और को बेचैनी।

जब आप किसी योग चिकित्सक के पास ध्यान की तकनीक सीखने जायेंगे, तो ...

केवल इतना ही नहीं, वो ध्यान के साथ प्राणायाम, हल्की गतियाँ और ग्राउंडिंग तकनीक को जोड़कर अभ्यास को सुरक्षित बनाते हैं।

ध्यान को एक सुरक्षित माध्यम समझा जाता है अपने भावनात्मक, मानसिक और शारीरिक स्वास्थ्य के लिए। लेकिन शायद आप नहीं जानते कि ध्यान के लाभ और जोखिम दोनों हैं। यह तनाव, चिंता और भावनात्मक संतुलन में मदद कर सकता है, लेकिन अगर इसे गलत तकनीक या बिना मार्गदर्शन के किया जाए, तो यह बेचैनी,

अस्थिरता या पुराने मानसिक घावों को उभार भी सकता है। मेडिटेशन से अगर नकारात्मक विचारों और ओवरथिंकिंग में कमी आती है, तो यह पुरानी भावनाओं को भी तीव्र कर सकता है। इस तरह के कई और भी जोखिम हैं, जो ध्यान करने में किसी व्यक्ति को झेलने पड़ सकते हैं। तो, चलिए जानते हैं इस बारे में... ध्यान के संभावित जोखिम

ध्यान भले ही एक सकारात्मक तकनीक

है लेकिन एक ही तकनीक किसी को शांति देती है, तो किसी और को बेचैनी। कई बार मेडिटेशन की सलाह उन लोगों को दी जाती है, जिन्हें एंगजायटी या फिर अकारण धड़कन बढ़ने की शिकायत होती है। मेडिटेशन से उनका तनाव घटता है, जिसका सकारात्मक असर उनके मस्तिष्क और दिल पर पड़ता है। लेकिन अगर मेडिटेशन को बिना प्रशिक्षण के किया जाए, तो इसके उलट परिणाम भी देखने को मिले हैं। जैसे कि, कुछ लोगों में इससे दिल की धड़कन, सांस या विचारों की जागरूकता बढ़कर चिंता बढ़ सकती है। इसके अलावा एंगजायटी पर काबू होने के बजाय पुराने ट्रॉमा या मानसिक समस्याओं के कारण भावनाएँ तीव्र हो सकती हैं। जानकारों का यह भी मानना है कि लंबे समय तक गलत अभ्यास से व्यक्ति वास्तविकता से कटाव महसूस कर सकता है।

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकी म्हणजे काय?

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकी ही अभियांत्रिकीची एक शाखा आहे, जी कार, ट्रक, मोटरसायकल आणि इतर वाहतूक प्रणालींसह वाहनांच्या रचना, विकास आणि उत्पादनाशी संबंधित आहे. ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीच्या व्याप्तीमध्ये यांत्रिक, विद्युत, इलेक्ट्रॉनिक, सॉफ्टवेअर आणि सुरक्षा अभियांत्रिकी यांसारख्या अनेक क्षेत्रांचा समावेश होतो, जे सर्व वाहन विकासात एकात्मिक केलेले असतात. ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकी आणि ऑटोमोटिव्ह अभियांत्रिकी हे शब्द अनेकदा एकमेकांच्या जागी वापरले जात असले तरी, त्यांच्यात एक सूक्ष्म फरक आहे. ऑटोमोटिव्ह अभियांत्रिकी सामान्यतः वाहनांना ऊर्जा देणाऱ्या आणि नियंत्रित करणाऱ्या प्रणालींवर अधिक लक्ष केंद्रित करते, तर ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीची व्याप्ती अधिक व्यापक असून, त्यात वाहनाची संपूर्ण रचना, उत्पादन आणि त्याच्या देखभाल प्रणालींचा समावेश होतो. हे क्षेत्र वाहतुकीचे भविष्य घडवण्यासाठी महत्त्वपूर्ण आहे, जे आधुनिक समाजाच्या गतिशीलता, संपर्क आणि शाश्वततेच्या केंद्रस्थानी आहे. आयआयटीसारख्या अग्रगण्य संस्था विद्यार्थ्यांना या क्षेत्रातील मुख्य बाबींमध्ये प्राविण्य मिळवण्यासाठी मार्गदर्शन करण्याकरिता विशेष ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकी अभ्यासक्रम देखील देतात.

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीची प्रमुख क्षेत्रे वाहन डिझाइन आणि विकास

कार अभियांत्रिकी डिझाइनच्या केंद्रस्थानी कार्यात्मक आणि नाविन्यपूर्ण वाहने तयार करण्यासाठी यांत्रिक आणि तांत्रिक तत्वांचे एकत्रीकरण असते. वाहन डिझाइनमध्ये वायुगतिकी, पदार्थ विज्ञान आणि प्रणाली एकत्रीकरण समजून घेणे समाविष्ट असते. संगणक-सहाय्यित डिझाइन (उअऊ) सारखी साधने वाहन डिझाइन प्रक्रियेत महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात, ज्यामुळे अभियंत्यांना

प्रत्यक्ष उत्पादनापूर्वी वाहनांचे तपशीलवार आराखडे आणि सिमुलेशन विकसित करता येतात. ही प्रक्रिया केवळ दिसायला आकर्षकच नव्हे, तर सुरक्षित, कार्यक्षम आणि विश्वासार्ह वाहने तयार करण्यासाठी महत्त्वाची आहे. कोणत्याही ऑटोमोबाईल विकासाचे यश सुनिश्चित करण्यासाठी ऑटोमोटिव्ह आणि यांत्रिक अभियांत्रिकी या दोन्ही डिझाइनची तत्त्वे एकमेकांशी जोडलेली आहेत.

ऑटोमोटिव्ह तंत्रज्ञान आणि नवकल्पना इलेक्ट्रिक वाहने, हायब्रीड तंत्रज्ञान आणि स्वायत्त ड्रायव्हिंग प्रणालींच्या उदयानंतर ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकी तंत्रज्ञानाने लक्षणीय प्रगती केली आहे. आज, ऑटोमोटिव्ह उद्योग उत्सर्जन कमी करणे आणि इंधन कार्यक्षमता वाढवणे या उद्देशाने पर्यावरणपूरक नवकल्पना वेगाने स्वीकारत आहे. एआय-शक्तीवर चालणाऱ्या प्रणालींचे एकत्रीकरण, ज्यामुळे वाहने त्यांच्या सभोवतालच्या वातावरणातून शिकू शकतात आणि ड्रायव्हिंगच्या परिस्थितीशी जुळवून घेऊ शकतात, ड्रायव्हिंगबद्दलच्या आपल्या विचारांमध्ये क्रांती घडवत आहे. परिणामी, ऑटोमोटिव्ह अभियांत्रिकी अशा रोमांचक नवीन तंत्रज्ञानासह विकसित होत आहे, जे पारंपरिक विचारसरणीला आव्हान देतात आणि भविष्यासाठी अधिक शाश्वत उपाय देतात.

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीमधील शाश्वतता अधिक ऊर्जा-कार्यक्षम वाहने आणि पर्यावरणपूरक तंत्रज्ञानाकडे होत असलेल्या बदलामुळे, वाहन विकासात शाश्वतता हा एक प्रमुख केंद्रबिंदू बनला आहे. यामध्ये जैवविघटनशील कंपोजिट्स, हलके धातू आणि पुनर्वापर केलेले घटक यांसारख्या शाश्वत सामग्रीच्या वापराचा

समावेश आहे, जे सर्व वाहनांचा पर्यावरणावरील परिणाम कमी करण्यास हातभार लावतात. अभियंते हे देखील शोधत आहेत की इलेक्ट्रिक आणि हायड्रोजनवर चालणारी वाहने जीवाश्म इंधनावरील अवलंबित्व कसे कमी करू शकतात. वाहन अभियांत्रिकीचे भविष्य हे शाश्वततेची स्वाभाविकपणे जोडलेले आहे, कारण हा उद्योग शून्य-उत्सर्जन वाहने आणि हरित तंत्रज्ञान तयार करण्याच्या दिशेने वाटचाल करत आहे, जे नियामक मानके आणि पर्यावरण-सजग उत्पादनांसाठी असलेल्या ग्राहकांच्या मागणीची पूर्तता करतात.

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीसाठी आवश्यक कौशल्ये आणि ज्ञान ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीमध्ये करिअर करण्यासाठी, विद्यार्थ्यांनी वाहन गतिशास्त्र, यांत्रिक प्रणाली आणि उद्योग-मुख्य तंत्रज्ञान यांची सखोल समज विकसित करणे आवश्यक आहे. प्रमुख कौशल्यांमध्ये उअऊ सारख्या डिझाइन साधनांमधील प्राविण्य, पदार्थ विज्ञानाचे ज्ञान आणि उच्च-तंत्रज्ञान वातावरणात नवनिर्मिती करण्याची व समस्या सोडवण्याची क्षमता यांचा समावेश होतो. वाहन डिझाइन आणि विकासातील आधुनिक आव्हानांवर काम करण्यासाठी अभियंत्यांकरिता ऑटोमोटिव्ह आणि मोटार वाहन अभियांत्रिकीच्या मूलभूत तत्वांचा भक्कम पाया असणे अत्यावश्यक आहे. उद्योग झपाट्याने विकसित होत असल्यामुळे, ऑटोमोटिव्ह क्षेत्राचे भविष्य घडवणाऱ्या नवीनतम ट्रेन्ड्स आणि तंत्रज्ञानाविषयी अभियंत्यांनी अद्ययावत राहणे महत्त्वाचे आहे.

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीमधील करिअरच्या संधी

ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीमध्ये करिअरच्या अनेक संधी उपलब्ध आहेत. अभियंते वाहन डिझाइन अभियंता, सुरक्षा विश्लेषक आणि ऑटोमोटिव्ह अभियंता यांसारख्या भूमिका पार पाडू शकतात. या भूमिकांमध्ये सामान्यतः टाटा मोटर्स, महिंद्रा आणि इतर ऑटोमोबाईल उत्पादकांसारख्या उद्योग क्षेत्रातील दिग्गजांसोबत काम करणे आणि अत्याधुनिक वाहनांच्या विकासात योगदान देणे समाविष्ट असते. ऑटोमोबाईल अभियंते वाहनांचे प्रोटोटाइप तयार करणे, सुरक्षा वैशिष्ट्ये सुधारणे आणि इंधन कार्यक्षमता वाढवणे या कामांमध्येही सहभागी असतात. ऑटोमोबाईल अभियांत्रिकीची व्याप्ती विस्तृत असून, ती संशोधन आणि विकास उत्पादन आणि विपणन यांसारख्या विविध क्षेत्रांमध्ये करिअर वाढीच्या संधी उपलब्ध करून देते.

लोकप्रिय अभ्यासक्रम आणि प्रमाणपत्रे ऑटोमोबाईल इंजिनअरिंगमधील करिअरची सुरुवातसामान्यतः ऑटोमोबाईल इंजिनअरिंगमधील बीई किंवा बीटेक सारख्या पदवीने होते. ऑटोमोटिव्ह टेक्नॉलॉजी आणि व्हेईकल डिझाइनमधील विशेष अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष अनुभव देतात, ज्यामुळे ते वास्तविक जगातील आव्हानांसाठी तयार होतात. संस्था व्हेईकल डायनॅमिक्स, पॉवरट्रेन्स, थर्मोडायनॅमिक्स आणि इलेक्ट्रॉनिक्स यांसारख्या विषयांचा समावेश असलेला सर्वसमावेशक अभ्यासक्रम प्रदान करतात. ऑटोमोटिव्ह इंजिनअरिंग डिझाइन आणि हायब्रीड व्हेईकल टेक्नॉलॉजी यांसारख्या विशेष क्षेत्रांमध्ये विविध प्रमाणपत्रे देखील उपलब्ध आहेत, जी विद्यार्थ्यांना नोकरीच्या बाजारपेठेत स्पर्धात्मक फायदा मिळविण्यात मदत करू शकतात.

कमी खर्चात सुरु करा चहाचा स्टॉल

भारतात सध्या बेरोजगारीचा दर वाढलेला आहे. अनेक तरुण सुशिक्षित बेरोजगार आहेत. त्यामुळे अनेकजण व्यवसायाकडे वळत आहेत. भारतात चहा मोठ्या प्रमाणात पिला जातो. चहाच्या विक्रेत्यांना लोक गरीब समजतात, पण जर तुम्हाला त्यांची कमाई माहित असेल तर आपणही हा व्यवसाय का करू नये, असा विचार तुमच्या मनात येईल. हा असा व्यवसाय आहे, तो सुरु करण्यासाठी तुम्हाला खूप कमी गुंतवणूक करावी लागेल आणि पहिल्या २-३ महिन्यांत तुमचा सर्व खर्च वसूल होईल. आज आपण चहाचा स्टॉल कसा सुरु करायचा आणि चांगले पैसे कसे कमवायचे ते सविस्तर जाणून घेऊयात.

चहाच्या स्टॉलवर स्नॅक्सही विका चहाचा स्टॉल सुरु करण्यासाठी सुरुवातीला मोठ्या गुंतवणुकीची गरज नसते. या व्यवसायातील यश तुमचे ठिकाण, चहाची गुणवत्ता आणि ग्राहकांशी असलेले तुमचे नाते यावर अवलंबून असते. तुम्ही चहाच्या स्टॉलवर मसाला चहा, दुधाचा चहा, ग्रीन टी, हर्बल टी, कॉफी आणि

समोसे भजी बिस्किटे असे काही स्नॅक्स ठेवू शकता. ज्यामुळे ग्राहक आकर्षित होतील.

ग्राहकांची आवड समजून घ्या या व्यवसायात उतरल्यावर तुमच्या ग्राहकांची आवड काय आहे हे तुम्हाला समजून घ्यावे लागेल. तुम्हाला त्याप्रकारचा चहा तयार करावा लागेल आणि त्यानुसार त्याची किंमत ठरवावी लागेल. तुम्ही

कॉलेजला जाणारे विद्यार्थी, ऑफिसला जाणारे लोक किंवा बस-रेल्वे स्टेशनसारख्या ठिकाणी जाणाऱ्या लोकांना टॉगट केले पाहिजे. ही मध्यमवर्गीय लोकसंख्या आहे, जे भरपूर प्रमाणात चहा पितात. तुम्ही त्यांना स्वच्छ, चांगल्या दजार्चा चहा दिला तर तुमचा व्यवसाय नक्कीच वाढेल.

स्टॉलच्या स्वच्छतेकडे लक्ष द्या या व्यवसायाच्या सुरुवातीला तुम्ही एक

साधा चहाचा स्टॉल सुरु करू शकता. या स्टॉलला आकर्षक लूक देऊ शकता. मात्र या स्टॉलची स्वच्छता खूप महत्त्वाची आहे. तुमचा स्टॉल जितका स्वच्छ दिसेल, तितके अधिक ग्राहक तुम्हाला मिळतील. अशावेळी चहाचा दर जास्त असला तरीही तुम्हाला चांगले ग्राहक मिळतील. व्यवसाय सुरु करण्यासाठी किती खर्च येईल?

चहाच्या स्टॉलमध्ये तुमच्यासाठी दोन प्रकारचे खर्च असतील. पहिला निश्चित खर्च असेल ज्यात तुम्हाला स्टॉल, गॅस शेगडी, भांडी, काही स्टँडिंग टेबल अशा गोष्टींवर पैसे खर्च करावे लागतील. या सगळ्यासाठी तुम्हाला १५-२० हजार रुपये खर्च करावे लागतील. मात्र हा व्यवसाय सुरु करताना FSSAI चा परवाना घ्या, जेणेकरून नंतर

कोणतीही अडचण येणार नाही.

दुसरा खर्च हा बदलणारा खर्च आहे. जसे साखर, चहाचे कप, दूध, गॅस यासाठी तुम्हाला सुमारे १०-१५ हजार रुपये खर्च येतो. तसेच तुम्हाला जागेसाठी दरमहा ५ ते १० हजार रुपये भाड्याने द्यावे लागतील. म्हणजेच तुम्हाला पहिल्या महिन्यात सुमारे ५० हजार रुपये खर्च येईल. मात्र दुसऱ्या महिन्यापासून सुमारे ३० हजार रुपये होईल, कारण २० हजार रुपयांचा निश्चित खर्च कमी होईल.

चहाच्या स्टॉलमधून किती फायदा होतो?

चहाच्या स्टॉलमधून मिळणारा नफा तुम्ही तुमच्या चहाची किंमत किती ठेवता यावर अवलंबून असेल. आपण दररोज १५० ते २०० कप चहा विकला आणि चहाची किंमत १० रुपये असली तरी दिवसाला १५०० ते २००० रुपये म्हणजेच महिन्याला ४५-६० हजार रुपये कमवाल. जर तुमच्या चहाची विक्री जास्त असेल तर यापेक्षाही जास्त फायदा होईल. चहा व्यतिरिक्त, जर तुम्ही कॉफी, स्नॅक्स, ग्रीन टी यासारख्या वस्तू विकल्या तर त्यापासून तुम्हाला काही अतिरिक्त उत्पन्न मिळेल. म्हणजे फक्त चहाचा स्टॉल लावून दरमहा ५०-६० हजार रुपयांचा नफा तुम्ही सहज कमवू शकता.

लोकांनी उन्हाळ्यात आवर्जून करावे फणसाचे सेवन

उन्हाळा सुरू झाला या ऋतूत मिळणारे हंगामी फळे आणि भाज्या बाजारात उपलब्धता वाढते. अशातच उन्हाळा म्हंटल की आंबा, फणस, जांभुळ, अशी अनेक फळांची मागणी वाढते. तर फणस हा असा फळ आहे जो आपल्या सर्वांच्या आरोग्यासाठी खूप फायदेशीर आहे. फणस हा आरोग्याचा खरा खजिना आहे. त्यातील पोषक तत्वांच्या विपुलतेमुळे त्याला 'भाज्यांचे सुपरफूड' असेही म्हटले जाऊ शकते. विशेषतः फणसामध्ये फायबरचा एक उत्कृष्ट आणि नैसर्गिक स्रोत आहे. चला तर मग आजच्या लेखात आपण जाणून घेऊयात की उन्हाळ्यात फणसाचे सेवन केल्याने कोणते आरोग्यदायी फायदे प्रदान होतात आणि कोणी याचे सर्वाधिक सेवन करावे...

फणसाला जड भाजी का मानले जाते ?

आयुर्वेदात फणसाला एक जड आणि तेलकट

भाजी मानली जाते, जी शरीराच्या पौष्टिक गरजा पूर्ण करते. तसेच कच्चा फणस योग्य प्रकारे शिजवून त्याची भाजी बनवून सेवन केल्याने तुमच्या शरीरातील वात

संतुलित करण्यासही मदत होते. अशातच ज्यांची पचनशक्ती कमजोर असेल त्या लोकांनी फणसाचे सेवन जपून करावे, कारण ते पचवण्यासाठी जास्त वेळ लागतो. त्याच्या जड आणि तेलकट स्वरूपामुळे ते पचायला बराच वेळ लागतो.

फणसाची भाजी खाल्ल्याने कोणता आजार बरा होतो ?

फणस खाण्याचे अनेक फायदे आहेत आणि मधुमेहीसाठी हा एक उत्तम पर्याय आहे. मधुमेह असलेल्या लोकांनी फणसाच्या भाजीचे सेवन केल्याने शरीरातील

ग्लायसेमिक इंडेक्स कमी होते, जे रक्तातील साखरेची पातळी कमी करण्यास मदत करतात. फणसाच्या भाजीचे सेवन हृदयासाठीही फायदेशीर असून कोलेस्ट्रॉल कमी करण्यास मदत करते. त्यातील उच्च पोटॅशियम प्रमाणामुळे हृदयविकाराचा धोका कमी होतो.

फणस पोटासाठी चांगला असतो का ?

फणसामध्ये फायबरचे प्रमाणही जास्त असते. तुम्हाला जर बद्धकोष्ठता किंवा आतड्यांमध्ये त्रास होत असेल, तर फणसाचे सेवन केल्याने आतडे स्वच्छ होण्यास मदत होते. तसेच शरीरातील अशुद्धी वेगाने काढून टाकते. पोटासाठी फायदेशीर असण्याव्यतिरिक्त, ही भाजी त्वचेसाठीही खूप फायदेशीर आहे.

फणसामध्ये असलेली 'ए' आणि 'सी' जीवनसत्त्वे त्वचा आणि केसांचे आरोग्य सुधारण्यासाठी एकत्रितपणे कार्य करतात. तथापि काही लोकांनी फणसाचे सेवन करताना सावधगिरी बाळगली पाहिजे. ज्यांना गॅस किंवा पचनाचा त्रास आहे, त्यांनी त्याचे सेवन कमी प्रमाणात करावे. जर तुमच्या शरीरात वात जास्त असेल, तर फणसाची भाजी बनवताना कमी मसाले वापरून तयार करा आणि मर्यादित प्रमाणात सेवन करावा.

उन्हाळ्यात काकडीचे सेवन म्हणजे आरोग्यासाठी वरदान

उन्हाळ्यातील आहारात काकडीचा समावेश करणे केवळ चविष्टच नाही, तर आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशीर देखील आहे. अनेक पोषक तत्वांनी समृद्ध असलेली काकडी ९५ टक्के पाण्याने बनलेली असते, जे शरीराला हायड्रेट करते. विशिष्ट पदार्थांसोबत काकडी खाल्ल्याने तिचे फायदे वाढतात आणि ती अधिक ताजेतवाने करणारी ठरते. चला, काकडीसोबत खाण्यासाठी योग्य असलेल्या पाच पदार्थांबद्दल जाणून घेऊया.

उन्हाळ्यात शरीर थंड राहावे यासाठी आपण अनेक प्रकारच्या भाज्यांचे व फळांचे आहारात समावेश करत असतो. तर उन्हाळ्याच्या दिवसांमध्ये काकडीचे सेवन अधिक प्रमाणात वाढते. कारण त्यात कॅलरीजचे प्रमाणही कमी असल्याने वजन कमी करण्यासाठी ती उपयुक्त ठरते. तसेच हाडांपासून ते पचन आणि त्वचेपर्यंत सर्वांसाठी फायदेशीर असलेली अनेक पोषक तत्वे काकडीमध्ये असतात.

वरुद्ध नुसार काकडीमध्ये कॅल्शियम, मॅग्नेशियम, पोटॅशियम, फॉस्फरस, फ्लोराईड, व्हिटॅमिन सी, फोलेट, कोलीन, व्हिटॅमिन के आणि व्हिटॅमिन ए चे बीटा-कॅरोटीन व बीटा-क्रिप्टोव्हॅन्थिन सारखे प्रकार आढळतात. काकडी पोषक तत्वांचा एक समृद्ध स्रोत आहे. म्हणून आपल्यापैकी अनेकांना नाश्यात, दुपाऱ्याच्या जेवणात आणि रात्रीच्या जेवणात काकडीचा समावेश करतात. तर उन्हाळ्याच्या हंगामात तुम्ही काकडीचे सेवन या अनेक प्रकारच्या पदार्थांसोबत केल्यास तुम्हाला त्वरित ताजेतवाने वाटेल आणि शरीरातील पौष्टिक मूल्य वाढवू शकते. चला तर मग आजच्या लेखात आपण काकडी सोबत कोणते पदार्थांचे सेवन करणे फायद्याचे ठरेल ते जाणून घेऊयात.

काकडी आणि दही

काकडी आणि दह्याचे मिश्रण

केवळ चविष्टच नाही, तर उन्हाळ्यात आरोग्यदायी सुद्धा आहे. तुम्ही काकडी किसून त्याचा रायता बनवू शकता. किंवा तुम्ही काकडीचे लांब पातळ काप करून त्या दह्यामध्ये मिक्स करून त्यात थोडे काळे मीठ व काळी मिरी पूड टाकून तुमचे उन्हाळ्यातील रिफ्रेशिंग सॅलड तयार आहे.

स्पाउट्स आणि काकडी

जर तुम्ही नाश्यामध्ये मोड आलेले कडधान्य खात असाल तर त्यात काकडीचा समावेश करणे फायद्याचे ठरेल. तर डाएट करणाऱ्यांनी स्पाउट्सला आणखीन चविष्ट बनवण्यासाठी त्यामध्ये काकडी बारीक चिरून त्यात टाका. त्यासोबत थोडे बारीक चिरलेले टोमॅटो, थोडी हिरवी मिरची, काळी मिरी पूड, लिंबाचा रस आणि काळे मीठ मिक्स करा. तुमचे चविष्ट स्पाउट्स काकडीचे सॅलड तयार आहे.

काकडी आणि लिंबाचे पेय

लिंबू आणि काकडीचे पेय उन्हाळ्यात तुम्हाला केवळ निरोगीच

ठेवत नाही, तर ते खूप रिफ्रेशिंग करणारे देखील आहे. ब्लेंडरमध्ये काकडी, लिंबाचा रस आणि थोडे पाणी टाकून मिश्रण तयार करा. आता एका भांड्यात हे मिश्रण गाळून घ्या आणि त्यात बर्फाचे तुकडे टाका. थोडे काळे मीठ टाकून मिक्स करा. चवीला उत्तम असणारे आणि तुम्हाला या कडक उन्हातही रिफ्रेशिंग करणारे पेय तयार होईल, जे तुमच्या शरीरातील विषारी घटक देखील काढून टाकेल. डिटॉक्स वॉटर तयार करण्यासाठी तुम्ही हे दोन्ही घटक रात्रभर पाण्यात भिजवून देखील ठेवू शकता.

काकडी आणि ताकाचे पेय

काकडी आणि ताकाचे पेय हे उन्हाळ्यातील एक उत्तम पेय आहे. ते तुम्हाला त्वरित ऊर्जा देते आणि शरीरातील पाण्याची पातळी टिकवून ठेवते. काकडी कॅल्शियम, व्हिटॅमिन सी, के आणि मॅग्नेशियमचा स्रोत आहे, तर ताकातून व्हिटॅमिन डी आणि बी१२ मिळतात आणि ते एक प्रोबायोटिकसुद्धा आहे. यामुळे त्याचे फायदे आणखी वाढतात. काकडी आणि ताकाचे पेय बनवण्यासाठी ताकामध्ये काकडीचे काप करा त्यातमध्ये भाजलेल्या जिऱ्याची पूड, पुदिना, काळे मीठ, काळी मिरी आणि हिरवी मिरची टाकून एकत्र वाटून घ्या. तुमचे मसाला काकडी ताक तयार आहे.

दररोज २ किवी खाल्ल्यामुळे आरोग्याला काय फायदे होतात ?

काही संशोधनांनुसार, किवी रक्तातील वाईट कोलेस्टेरॉल कमी करण्यास मदत करू शकते, ज्यामुळे रक्तवाहिन्या निरोगी राहतात. किवीचे आणखी एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे ते वजन नियंत्रणासाठी उपयुक्त आहे. कमी कॅलरीज आणि जास्त फायबरमुळे पोट लवकर भरल्यासारखे वाटते, ज्यामुळे जास्त खाण्याची सवय कमी होते. तसेच, किवीत असलेले व्हिटॅमिन डी आणि कॅल्शियम हाडे मजबूत ठेवण्यासाठी मदत करतात.

डोळ्यांच्या आरोग्यासाठीही किवी उपयुक्त आहे, कारण त्यामध्ये ल्यूटीन आणि झेक्सॅन्थिनसारखे घटक असतात, जे दृष्टी सुधारण्यास मदत करतात. तथापि, किवी खाताना काही गोष्टी लक्षात ठेवणे आवश्यक आहे. काही लोकांना किवीमुळे अॅलर्जी होऊ शकते, जसे की तोंडात खाज येणे किंवा सूज येणे. त्यामुळे सुरुवातीला कमी प्रमाणात खाणे योग्य ठरते. एकूणच, किवी हे एक संतुलित आणि पौष्टिक फळ आहे, जे नियमित आहारात समाविष्ट केल्यास शरीर निरोगी ठेवण्यास आणि अनेक आजारांपासून संरक्षण मिळवण्यास मदत करते.

किवी खाल्ल्यामुळे आरोग्याला काय मिळते ?

प्रीबायोटिक फायबर- किवीमध्ये भरपूर प्रमाणात 'विद्रव्य प्रीबायोटिक फायबर' असते.

हे तंतुमय पदार्थ आपल्या आतड्यांमधील चांगल्या जीवाणूंचे अन्न बनतात.

बॅक्टेरिया- इसबगोल केवळ पोटातील घाण गोळा करण्याचे आणि काढून टाकण्याचे काम करते, परंतु किवी आपल्या 'मायक्रोबायोम' म्हणजेच पोटातील जंतूंचे आरोग्यही सुधारते.

नैसर्गिक- चांगले पोट म्हणजे केवळ पोटातील घाण बाहेर काढणे नव्हे, तर ते तुमच्या आतड्यातील जीवाणू किती निरोगी आहेत यावर अवलंबून असते. किवी ह्या जीवाणूंना शक्ती देते.

प्रतिकारशक्ती : किवीचे फायदे केवळ पोटापुरते मर्यादित नाहीत. हे व्हिटॅमिन सी, कॅरोटीनोईड्स आणि पॉलिफेनोल्सचा खजिना आहे. या सर्व गोष्टी एकत्रितपणे आपल्या शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती मजबूत करतात.

तज्ञांच्या मते, किवी विशेषतः वृद्धांसाठी खूप फायदेशीर आहे. एका संशोधनात असे दिसून आले आहे की, जे वृद्ध दररोज दोन सोन्याचे किवी खातात, त्यांना सर्दी, घसा खवखवणे, रक्तसंचय (नाक चोंदणे) यासारख्या समस्यांचा फारच कमी परिणाम होतो. तथापि, किवी खाल्ल्याने लोक आजारी पडण्यापासून थांबले नाहीत, परंतु जेव्हा ते आजारी पडले तेव्हा त्यांची लक्षणे खूप सौम्य होती आणि ते खूप लवकर बरे झाले.

'नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल'चे नियम मोडणाऱ्या कंत्राटदारांवर फौजदारी गुन्हे दाखल करा !-सुराज्य अभियान

नियम धाड्यावर बसवून वृक्षांची 'मूक हत्या'; वृक्षारोपण केलेले १७,००० वृक्ष 'बेपत्ता'!

मुंबई - रस्ते विकास आणि सौंदर्यीकरणाच्या नावाखाली प्रशासनाकडूनच शहरांचे 'फुफ्फुस' असलेल्या वृक्षांचा गळा घोटला जात असल्याचे भीषण वास्तव 'सुराज्य अभियाना'च्या राज्यव्यापी पाहणीत समोर आले आहे. मुंबई महानगरपालिकेने १ एप्रिल २०२६ पासून 'वृक्ष संजीवनी' अभियान सुरू करून झाडांभोवतीचे काँक्रीट काढण्याचा उपक्रम हाती घेतला असला, तरी सुराज्य अभियानाने अशा मोहिमेच्या मूळ हेतूवरच गंभीर प्रश्न उपस्थित केले आहेत. 'झाडांभोवतीचे काँक्रीट काढणे हा केवळ एक महिन्याचा 'इव्हेंट' नसावा. मुळात अशी मोहीम राबवण्याची वेळच का येते? रस्ते बांधताना 'नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल'च्या आदेशांचे सरळसरळ उल्लंघन करून झाडांच्या बुंध्यापर्यंत काँक्रीट ओतले जाणे, हीच सर्वांत मोठी चूक नाही का? 'काँक्रीट काढा' अभियान राबवण्याऐवजी, हे उल्लंघन करणाऱ्या दोषींवर NGT Act २०१० च्या कलम २६ अन्वये 'फौजदारी कारवाई' करण्याचे अभियान का नाही?, असा रोखटो प्रश्न 'सुराज्य अभियान'चे महाराष्ट्र राज्य समन्वयक श्री. अभिषेक मुरुकटे यांनी 'जागतिक वसुंधरा दिना'निमित्त मुंबई मराठी पत्रकार संघ येथे झालेल्या पत्रकार परिषदेत उपस्थित केला. यावेळी

हिंदू जनजागृती समितीचे प्रवक्ता डॉ. उदय धुरी, अधिवक्ता प्रथमेश गायकवाड आणि अधिवक्ता गणेश कोळी उपस्थित होते.

'सुराज्य अभियाना'ने महाराष्ट्रातील पुणे, मुंबई, नागपूर, नाशिक, सोलापूर, सांगली, सातारा, कोल्हापूर, जळगाव सह कर्नाटकच्या हुबळी-कारवार भागात केलेल्या पाहणीत वृक्षांची स्थिती अत्यंत दयनीय आढळली असून जिवंत झाडांभोवती काँक्रीट ओतून त्यांचा श्वास कोंडला जात असल्याचे लक्षात आले. ही दुर्दशा एकीकडे तर दुसरीकडे धक्कादायक बाब म्हणजे पुणे महानगरपालिकेने गेल्या दोन वर्षांतील १७,५३३ झाडांच्या सद्यस्थितीबाबत कोणताही अधिकृत डेटा उपलब्ध नसल्याची दिलेली कबुली होय. वृक्ष संवर्धन असो किंवा नवीन वृक्षारोपण, प्रशासनाने पर्यावरणाची क्रूर

थट्टा चालवली असून, १७ हजार झाडांचा हिशोब नसणे, हा जनतेच्या कोट्यवधी रुपयांचा थेट अपहार आहे, असेही श्री. मुरुकटे यांनी नमूद केले. शास्त्रीय दृष्ट्या पहाता झाडांभोवतीच्या काँक्रीटमुळे भूगर्भातील जलपुनर्भरणाची प्रक्रिया खंडित झाली असून शहरांमधील वाढत्या उष्णतेला प्रशासनच सर्वस्वी जबाबदार असल्याचा आरोपही यावेळी करण्यात आला.

माननीय 'नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल'च्या आदेशानुसार, नागरी भागात वृक्षांभोवती किमान १ मीटर जागा कच्ची ठेवणे सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांवर बंधनकारक आहे. झाडांवर खिळे ठोकून जाहिराती / फलक लावून त्यांचे विदरूपीकरण करणे आणि परिणामी त्याला इजा पोचवणे, हे सुद्धा बेकायदेशीर आहे. असे असतानाही, केवळ 'इव्हेंट' म्हणून

महिनाभर अभियान राबवून प्रशासन आपल्या जबाबदारीतून मुक्त होऊ शकत नाही. मुळात रस्ते किंवा फूटपाथचे काम सुरू असतानाच नियमांचे पालन का केले जात नाही? झाडांना इजा पोहोचवणे हा 'महाराष्ट्र झाडांचे संरक्षण व जतन अधिनियम १९७५' नुसार दंडनीय अपराध असताना, प्रशासनाने हे उल्लंघन करणाऱ्या कंत्राटदारांची आणि जबाबदार अधिकाऱ्यांची नावे जाहीर करून त्यांना जबाबदार का धरत नाही?, असा सवाल 'सुराज्य अभियाना'ने विचारला आहे.

झाडांच्या या गंभीर स्थितीवर त्वरित कार्यवाही व्हावी तसेच दिल्ली प्रमाणे SOP ही तयार करावी, म्हणून 'सुराज्य अभियाना'ने आज मुंबई, पुणे, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, सोलापूर या ठिकाणी पत्रकार परिषदा घेतल्या, तसेच यांसह

मुंबईचे महापौर, महानगरपालिका आयुक्त, मुख्यमंत्री आणि पर्यावरण विभाग मंत्री तसेच नाशिक, नागपूर, जळगाव येथे जिल्हाधिकारी, आयुक्त/मुख्याधिकारी तसेच वृक्ष अधिकारी यांच्याकडे निवेदनांच्या माध्यमातून तातडीने कार्यवाही करण्याची मागणी केली आहे. राज्यातील सर्व शहरांत तातडीने 'डी-काँक्रीटीकरण' मोहीम

राबवावी, परंतु तिचे स्वरूप केवळ तात्पुरते न ठेवता ती एक जबाबदारीची आणि निरंतर प्रक्रिया असावी. सध्या गळा आवळलेल्या झाडांना तर मोकळे करावेच, पण नवीन रस्ते आणि फूटपाथच्या निविदांमध्ये झाडांभोवती १ मीटर जागा सोडल्याशिवाय कंत्राटदारांची देयके मंजूर केली जाणार नाहीत, अशी अट 'कार्यादेशात' समाविष्ट करावी. तसेच, गेल्या ३ वर्षांतील वृक्षारोपणाचे 'थर्ड पार्टी ऑडिट' करून वास्तव आकडेवारी ही सार्वजनिक करावी. येल्या ७ कामकाजाच्या दिवसांत प्रशासनाने ठोस कृती केली नाही, तर मात्र ह्यसुराज्य अभियाना'च्या वतीने NGT Act २०१० च्या कलम २६ अन्वये फौजदारी तक्रार आणि माननीय 'नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल'कडे 'अवमान याचिका' दाखल करू, असा इशाराही यावेळी देण्यात आला.

सहकारी संस्थांनी उत्पन्नाचे नवनवीन स्रोत निर्माण करावेत : प्रवीण दरेकर

सातार : ग्रामीण भागाची अर्थव्यवस्था ही विविध सहकारी संस्थांवर अवलंबून आहे. ज्या संस्था सध्या अडचणीत किंवा बंद पडण्याच्या मार्गावर आहेत, त्यांना पुन्हा ऊर्जात अवस्थेत आणण्यासाठी शासन सर्वतोपरी प्रयत्न करत आहे. मात्र, केवळ शासनावर अवलंबून न राहता सहकारी संस्थांनी स्वतःचे उत्पन्नाचे विविध स्रोत निर्माण केले पाहिजेत, असे प्रतिपादन महाराष्ट्र गृहनिर्माण स्वयं-समूह पुनर्विकसित प्राधिकरणाचे अध्यक्ष प्रवीण दरेकर यांनी केले.

सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या स्व. यशवंतराव चव्हाण सभागृहात सहकार चळवळीसमोरील आव्हाने व उपाययोजना या विषयावर आयोजित चर्चासत्रात श्री. दरेकर बोलत होते. या प्रसंगी सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्रीमंत छत्रपती शिवेंद्रसिंहराजे भोसले, सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे अध्यक्ष तथा खासदार नितीन पाटील, बँकेचे उपाध्यक्ष अनिल देसाई, जिल्हा उपनिबंधक संजयकुमार सुद्रीक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघाचे संचालक धनंजय शेडगे यांच्यासह विविध संस्थांचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

श्री. दरेकर म्हणाले, सहकारी संस्थांना शासन मदत आणि अनुदान देत आहे, परंतु त्यासोबतच संस्थांच्या पदाधिकाऱ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण

होणे अधिक गरजेचे आहे. पश्चिम महाराष्ट्राला सहकाराची मोठी परंपरा लाभली आहे. येथील जिल्हा बँक शेतकऱ्यांना वित्तपुरवठा करून मोठी ताकद देत आहे. सभासदांनीही सर्वसामान्यांच्या हितासाठी काम करून संस्थांचे बळकटीकरण करावे.

सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्रीमंत छत्रपती शिवेंद्रसिंहराजे भोसले म्हणाले, सातारा जिल्ह्यातील सहकारी संस्था अनेक अडचणींवर मात करून उत्कृष्ट कार्य करत आहेत. या संस्थांना जिल्हा बँकेचे नेहमीच सहकार्य लाभते. संस्थांच्या अडचणी सोडवण्यासाठी शासन खंबीरपणे त्यांच्या पाठीशी उभे असल्याची ग्वाही त्यांनी यावेळी दिली.

सातारा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे अध्यक्ष तथा खासदार श्री. पाटील म्हणाले, जिल्हा बँक ही जिल्ह्याची अर्थवाहिनी असून देशात अग्रणी बँक म्हणून ओळखली जाते. सहकार क्षेत्रात शिस्त आणि प्रामाणिकपणा अत्यंत महत्त्वाचा आहे. अशा चर्चासत्रांमुळे संस्थांचे अनेक प्रश्न मार्गी लागण्यास मदत होईल, असा विश्वासही त्यांनी व्यक्त केला.

प्रास्ताविक धनंजय शेडगे यांनी केले. चर्चासत्रास विविध सहकारी संस्थांचे पदाधिकारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

सरकारी अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांची घरे होणार अधिक प्रशस्त मिळणार

मुंबई : राज्यातील शासकीय अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांच्या निवासस्थानांबाबत राज्य सरकारने एक महत्त्वाचा धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे. बदलती जीवनशैली आणि वाढत्या गरजा लक्षात घेऊन शासकीय निवासस्थानांच्या चटई क्षेत्रफळात (कार्पेट एरिया) वाढ करण्याचा निर्णय सार्वजनिक बांधकाम मंत्री शिवेंद्रसिंहराजे भोसले यांनी गुरुवारी जाहीर केला. या निर्णयामुळे सरकारी कर्मचाऱ्यांना आता अधिक आधुनिक आणि प्रशस्त घरे उपलब्ध होणार आहेत. सातत्याने वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेणीनुसार विविध गटांतील अधिकारी-कर्मचाऱ्यांच्या निवासस्थानांचे क्षेत्रफळ नव्याने निश्चित करण्यात आले आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागाने यासंदर्भातील शासन निर्णय (जीआर) निर्गमित केला असून, उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेनेतर यावर शिक्का मोर्तब करण्यात आले आहे. सुधारित आराखड्यानुसार, ही निवासस्थाने टाईप-ए ते टाईप-जी अशा विविध श्रेणींमध्ये विभागली आहेत. उच्च पदस्थ अधिकाऱ्यांसाठी २४० चौरस मीटरपर्यंत, तर निम्न वेतनगटातील कर्मचाऱ्यांसाठी किमान ४५ चौरस मीटर क्षेत्रफळ निश्चित करण्यात आले आहे. नवीन रचनेत बैठकीची खोली, स्वतंत्र भोजनकक्ष,

शयनकक्ष, आधुनिक स्वयंपाकघर आणि बाल्कनीचा समावेश असेल. विशेष म्हणजे, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या निवासस्थानांत कार्यालयीन कक्ष, अभ्यासिका आणि सेवक कक्षही उपलब्ध करून दिले जाणार आहेत. केवळ जागेत वाढ न करता सुविधांमध्येही सुधारणा करण्यात आली आहे. प्रत्येक खोलीत इंटरनेट आणि दूरध्वनी सुविधेसाठी स्वतंत्र पॉइंट्स दिले जातील. बहुमजली इमारतींमध्ये जिने, कॉरिडॉर आणि सामाईक सोयीसाठी स्वतंत्र जागा राखून ठेवली जाईल, जेणेकरून घराच्या मुख्य क्षेत्रफळावर त्याचा परिणाम होणार नाही. हा निर्णय केवळ नव्याने सुरू होणाऱ्या बांधकाम प्रकल्पांसाठी लागू असेल. सध्या बांधकामाधीन असलेल्या किंवा पूर्ण झालेल्या इमारतींच्या रचनेत कोणताही बदल केला जाणार नाही. ज्या कर्मचाऱ्यांना आधीच निवासस्थाने वाटप झाली आहेत, त्यांच्या श्रेणीमध्ये कोणताही बदल होणार नाही.

मोतीलाल नगरात मिळणार १६०० चौफुच्या सदनिका

मुंबई : अदानी समूहाकडून साकारण्यात येणारा देशातील सर्वांत मोठा पुनर्विकास प्रकल्प म्हणून नोंद होत असलेले गोरेगावचे मोतीलालनगर हे 'पंधरा मिनिटांचे शहर' म्हणून मुंबईत ओळखले जाईल. कारण, तिथे रहिवाशांना सर्व सोयी-सुविधा पंधरा मिनिटांच्या अंतरावर उपलब्ध असतील आणि महत्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे तब्बल १६०० चौरस फूट चटई क्षेत्रफळ या प्रकल्पात रहिवाशांना दिले जाणार असून, मुंबईच्या पुनर्विकास प्रकल्पांच्या इतिहासात हा उच्चांक होय.

गोरेगावच्या (पश्चिम) गणेश मैदान येथील मोतीलाल नगर १, २ व ३ या वसाहतींच्या पुनर्विकास प्रकल्पाच्या बृहतआराखड्याचे (मास्टर प्लॅन) सादरीकरण म्हाडाचे उपाध्यक्ष संजीव जयस्वाल यांनी स्थानिक रहिवाशांपुढे केले. १६०० चौरस फूट चटई क्षेत्रफळाची येथील रहिवाशांना घरे

दिली जावीत, असा प्रस्ताव म्हाडाने राज्य शासनाकडे पाठवल्याची माहिती जयस्वाल यांनी दिली. सूत्रांच्या माहितीनुसार, हा प्रस्ताव मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी तत्वतः मान्य केला आहे.

किमान २ हजार चौरस फुटांचे घर घ्यावे अशी येथील रहिवाशांची मागणी आहे. मात्र जयस्वाल यांनी सांगितले की, या प्रकल्पाच्या शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे १६०० चौरस फूट बांधकाम क्षेत्रफळाची घरे दिली जाणार आहेत. या क्षेत्रफळाचे विभाजन करून प्रत्येकी ८०० चौरस फुटांचे दोन २ बीएचके फ्लॉट घेण्याचा पर्यायही

रहिवाशांकडे असेल. या प्रकल्पांतर्गत ३ हजार ७०२ पात्र रहिवाशांना १६०० चौरस फुटांची सदनिका विनामूल्य देण्यात येणार आहे. शिवाय, ३२८ पात्र व्यावसायिकांना ९८७ चौरस फूट क्षेत्राचे व्यावसायिक गाळे देण्यात येणार आहेत. सुमारे १६०० झोपडीधारकांना एसआरए कायदान्वये ३०० चौरस फूट क्षेत्राची घरे देण्याचे नियोजन आहे. या

पुनर्विकासांतर्गत म्हाडाला देखील मोठ्या प्रमाणात गृहसाठा उपलब्ध होणार आहे.

सर्व सोयींनी युक्त नगर शाळा, दवाखाने, रुग्णालय, बाजारपेठ, व्यावसायिक संकुल, हिरवळीने नटलेली उद्याने, ज्येष्ठ नागरिकांसाठी विशेष विश्रांती क्षेत्रे, खेळाची मैदाने, जॉगिंग पार्क, सायकल ट्रॅक, सांस्कृतिक सभागृह, जिमखाना यांसारख्या सुविधा सर्व रहिवाशांना १५ मिनिटांच्या अंतरावर उपलब्ध होतील. १५ एकर जागेवर हरित पट्ट्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. बहुमजली पार्किंग व्यवस्था, सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प, पावसाच्या पाण्याचे संधारण, सौरऊर्जेचा वापर, स्मार्ट सुरक्षा यंत्रणा, अग्निसुरक्षा व्यवस्था आणि

पर्यावरणपूरक तंत्रज्ञानाचा समावेश करण्यात येणार आहे.

* १९६० च्या दशकामध्ये गोरेगाव परिसरात मोतीलाल नगर नावाची ही वसाहत उभारण्यात आली होती. मुंबई उपनगराच्या मध्यवर्ती ठिकाणी १४३ एकर क्षेत्रफळावर विस्तारलेला हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प आहे.

* सुमारे दोन दशकांपासून प्रलंबित राहिलेल्या या प्रकल्पाला अखेर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस व उपमुख्यमंत्री तथा गृहनिर्माण मंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या पुढाकाराने गती व दिशा मिळाली आहे.

* हा प्रकल्प केवळ निवासापुरता मर्यादित न राहता 'लीव्ह, वर्क अँड प्ले' या संकल्पनेवर आधारित एक संपूर्ण जीवनशैली प्रदान करणारा ठरणार असून, त्या दृष्टीने पंधरा मिनिटांचे नगर म्हणून मोतीलाल नगर विकसित केले जाईल.

धारावी टी जंक्शन तपासे चौकातील हम सब एक है शिल्पाची देखभाल करा, फेस कॉम संलग्न धारावीतील हॅपिनेस ज्येष्ठ नागरिक संघाची मागणी

मुंबई (प्रतिनिधी): सायन बांद्रा लिंक रोड, टी जंक्शन येथील वीरशैव गणपतराव तपासे चौक येथे दि.२१ एप्रिल २०२२ रोजी राष्ट्रीय एकात्मतेचे संदेश देणारे हम सब एक है हे शिल्प व चौक सुशोभीकरण करून बसविण्यात आले. परंतु या चौकाची व शिल्पाची नियमित देखरेख होत नसल्याने या शिल्पाची व चौकाची दुरुवस्था झाली आहे. आजूबाजूची झाडी वाढली आहे. संरक्षण जाळी तुटली आहे. शिल्पाचे रंग फिके पडले आहे.

शिल्पांना कडे जात आहे. शिल्पा भोवती गर्दुल्ले, दारुडे रात्रीचा निवारा घेताना दिसतात. संपूर्ण जागा भुसभुशीत झाली असून, हिरवळ नष्ट होत आहे. त्यामुळे या शिल्पाच्या सौंदर्याला व हम सब एक है या संदेशाला नुकसान पोहोचत आहे. मुंबईकर दिवसभर या

शिल्पा बदल व संदेशाबद्दल चर्चा करत असतात. त्याचबरोबर शिल्पा भोवती व आजूबाजूला पोस्टर्स बॅनर लावून विद्रुपीकरण केले जाते, त्यामुळे वाहतूक व्यवस्थेमुळे अपघात होण्याची दाट शक्यता आहे. कृपया या शिल्पा वा चौकाकडे प्रशासनाने व लोकप्रतिनिधी लक्ष घालून ही सुंदर आकर्षक सुरक्षित व राष्ट्रीय संदेश देणारे शिल्प जपावी अशी मागणी फेस कॉम संलग्न हॅपिनेस ज्येष्ठ नागरिक संघ धारावीचे प्रमुख श्री दिलीप गाडेकर, शंकर बळी श्रीम लिला वाकळे, श्रीमती पुष्पा कांबळे, श्रीमती अलका साबळे यांनी केली आहे.

दैनिक विश्वात्मक लोकस्वामी वार्ता न्यूज पोर्टल तसेच मासिक पत्रिका यांच्या तर्फे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची १३५ जयंती मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात आली. त्यावेळी मान्यवर मंडळी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

स्कूल बसचे भाडे आता सरकार ठरवणार

मुंबई : शालेय विद्यार्थ्यांचा प्रवास अधिक सुरक्षित करण्यासाठी राज्य सरकारने कठोर पावले उचलली आहेत. शालेय बसच्या भाडेवाढीला चाप लावत आता प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण स्कूल बसचे भाडे निश्चित करणार असून, पालकांकडून एकरकमी आगाऊ रक्कम घेण्यास मनाई करण्यात आली आहे. 'महाराष्ट्र मोटार वाहन (शालेय बस नियमन) (प्रथम सुधारणा) नियम, २०२६' या सुधारित नियमावलीचा मसुदा गृह विभागाने प्रसिद्ध केला असून, यावर १५ दिवसांत हरकती व सूचना नोंदवण्याचे

: परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक

आवाहन परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी केले आहे.

अनेक शाळा आणि बस कंत्राटदार पालकांकडून वर्षभराचे भाडे आगाऊ घेतात. नव्या नियमानुसार आता केवळ मासिक भाडेच आकारता येईल. तसेच, प्रत्येक शाळेत 'स्कूल ट्रान्सपोर्ट कमिटी' स्थापन करणे अनिवार्य असून, ही समिती भाडे आणि तक्रारींचे निवारण करेल. या समितीला दर तीन महिन्यांनी आपला अहवाल सादर करावा लागेल.

ट्रान्सपोर्ट कमिटी' स्थापन करणे अनिवार्य असून, ही समिती भाडे आणि तक्रारींचे निवारण करेल. या समितीला दर तीन महिन्यांनी आपला अहवाल सादर करावा लागेल.

महाराष्ट्र सागरी सुरक्षेची तटबंदी होणार भक्कम

मुंबई : समुद्रातून होणाऱ्या अतिरेकी कारवाया तसेच तस्करीला आळा घालण्यासाठी महाराष्ट्राच्या सागरी सुरक्षेला ३० नवीन बोटी मिळणार आहेत. पहिल्या टप्प्यात २० बोटींच्या खरेदीसाठी निविदा प्रक्रिया राबविली आहे. या व्यतिरिक्त २१ नवीन डिंगी प्रकारच्या बोटी खरेदी करण्याचा प्रस्ताव पोलिस महासंचालक कार्यालयाने सरकारला पाठविला आहे. यामुळे राज्याच्या सागरी सुरक्षेची तटबंदी भक्कम होणार आहे. मुंबईवरील २६/११ च्या हल्ल्यानंतर सागरी सुरक्षेसाठी केलेल्या अनेक उपाययोजना केल्या जात आहेत. यामध्ये पोलिस बोट सागरी गस्त,

सागरी पोलीस ठाणे, सागरी चेकपोस्ट कार्यरत असून सागरी जेट्टीवर सागरी ऑपरेशनल रूमसह अन्य सुविधांचा समावेश आहे. राज्याला ७२० किमी लांबीचा समुद्रकिनारा व ८४२ किमी लांबीचा खाडी किनारा लाभलेला आहे. सागरी सुरक्षेची संरचना ही त्रिस्तरीय पध्दतीची असून त्यामध्ये सुरक्षेची संपूर्ण जबाबदारी भारतीय नौदलाची आहे. त्यांना साहाय्य करण्यासाठी किनाऱ्यापासून २ नॉटीकल मैलांपर्यंतचे कार्यक्षेत्र तटरक्षक दलाकडे तर ० ते १२ नॉटीकल मैलांपर्यंतचे कार्यक्षेत्र राज्याच्या सागरी पोलिसांकडे देण्यात आले आहे.

हे मासिक पत्र मुद्रक, प्रकाशक चंद्रशेखर लिंगय्या स्वामी द्वारा विश्वात्मक सामाजिक सेवा ट्रस्ट के लिए सोमानी प्रिंटिंग प्रेस, युनिट नं.४, ग्राउंड फ्लोर, एन.के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, आरे रोड, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेट के पास, गेट नं.२, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई-४०००६३ से मुद्रित कराकर एवं रुम नं.३, महात्मा गांधी चाल, ९० फिट रोड, धारावी पोलीस स्टेशन के सामने, धारावी, मुंबई- ४०००१७ से प्रकाशित किया. संपादक : चंद्रशेखर लिंगय्या स्वामी (+91 9870687192), व्हॉट्सअप नंबर- +91 7303557477 (RNI No.:MAHBIL/2019/79644) मुख्य कार्यालय : गाळा क्रमांक १५, पहिला माळा, महानगरपालिका रिटेल मार्केट, वसंतराव नाईक मार्ग, ओम शिव साई हाउसिंग सोसायटी, ओमकार स्वचेअरच्या बाजूला सायन (पूर्व) मुंबई ४०००२२. नवी मुंबई संपर्क कार्यालय: डॉ. रीना अग्रवाल मानद संपादक - शॉप क्र.१, ट्रायटन मेडोज, सेक्टर-८, प्लॉट क्र.१४, सीसर्स आणि नॉइज सलून जवळ, सानपाडा, नवी मुंबई. उप संपादक : गीताताई स्वामी • Email- vishwatmaklokswamivarta@gmail.com • (प्रकाशित बातम्या/लेखांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. सर्व वाद मुंबई न्यायक्षेत्र)